UITWERKING VAN ECOTOPEN EN VEGETATIEREEKSEN VAN DE LANDELIJKE MILIEUKARTERING

D. Landsmeer

RIN-rapportnr. 79/10

Rijksinstituut voor Natuurbeheer
Leersum

10664

Voorwoord

In 1976 kwam het eindrapport gereed over de in opdracht van de Rijksplanologische Dienst uitgevoerde studie "Landelijke Milieukartering".
De resultaten van deze studie en in het bijzonder de "Overzichtskaart van de ecologische betekenis van het natuurlijk milieu in Nederland" worden inmiddels reeds enige jaren gebruikt in de nationale ruimtelijke planning. Aangezien de Landelijke Milieukartering alleen een globaal overzicht geeft zijn de toepassingsmogelijkheden van de genoemde kaart beperkt.
In de zich nog steeds ontwikkelde praktijk worden er nieuwe eisen gesteld aan het gebruik van milieukarteringsgegevens, zodat gezocht moet worden naar nieuwe toetsingsmethoden. Voor wat dit laatste betreft biedt het "Globaal Ecologisch Model" een overzicht van de mogelijkheden om de gegevens over het natuurlijk milieu op een gedifferentieerde wijze te hanteren bij de ruimtelijke planning. Zo werd binnen de RPD een begin gemaakt met de studie naar de mogelijkheid om de gevoeligheid van het natuurlijk milieu aan te geven voor de verschillende invloeden van bepaalde maatschappelijke activiteiten, zoals de watersport. Bij deze studie werd gepoogd gebruik te maken van de inventarisatiemethode van de Landelijke Milieukartering, waarbij het ecotoop als eenheid een belangrijke rol speelde. Aangezien de ten behoeve van de Landelijke Milieukartering ontwikkelde lijst van ecotopen niet op een dergelijk gebruik was toegespitst heeft de RPD een aanvullende studie laten uitvoeren teneinde de bruikbaarheid van ecotopen als inventarisatie-eenheden te vergroten. Drs. D. Landsmeer werd bereid gevonden deze studie-opdracht in de periode januari-mei 1979 uit te voeren onder begeleiding van drs. A. Littel (RPD) en drs. J.T.R. Kalkhoven (RIN).
In verschillende fasen van het onderzoek hebben ook andere medewerkers van het RIN, alsmede drs. S.E. Stumpel-Rienks te Leersum een gewaardeerde bijdrage geleverd. Voor deze plezierige samenwerking tussen de RPD en het RIN spreken we hier onze wederzijdse erkentelijkheid uit.
Uit de voorgeschiedenis van het onderzoek aan ecotopen moge blijken dat het onderhavige rapport niet los van het studierapport Landelijke Milieukartering gebruikt dient te worden.

augustus 1979

Ir. S. Herweyer

Directeur-Generaal van de
Ruimtelijke Ordening, Ministerie
van Volkshuisvesting en
Ruimtelijke Ordening, 's-Gravenhage

Prof. Dr. A.J. Wiggers

Algemeen Directeur van het
Rijksinstituut voor Natuurbeheer,
Leersum

Inhoud

1 Aanleiding en doel van het onderzoek

2 Aanpak en uitvoering

3 Resultaten

3.1 Toelichting op de in de LM gevolgde methode

3.1.1 Geografische ligging

3.1.2 Opmerking bij 'Overzicht van Nederlandse Vegetatiereeksen' (bijlage 3 LM), 'Lijst van ecotopen ingedeeld naar structurele eenheid' (p. 27 LM) en 'Lijst van onderscheiden ecotopen en ecotoopcomplexen' (tabel 2 LM)

3.1.2.1 Plaats van de syntaxa in hoofdreeks en structurele eenheid

3.1.2.2 Niet-genoemde syntaxa

3.1.2.3 Opmerkingen over hoofdreeks VI en structurele eenheid d

3.1.2.4 In het 'Overzicht' genoemde ecotopen, welke niet als apart ecotoop worden onderscheiden

3.1.2.5 Aanvullingen op het 'Overzicht'

3.2 Omschrijving van ecotopen en karakterisering ervan door middel van vegetatietypen

3.3 Opmerkingen over een herziene lijst van ecotopen

4 Discussie

5 Literatuur

Bijlagen:

1. Herziene lijst van ecotopen en ecotoopcomplexen

2. Omschrijving van ecotopen en karakterisering ervan door middel van vegetatietypen

1 Aanleiding en doel van het onderzoek

In het rapport Landelijke Milieukartering (Kalkhoven, Stumpel & Stumpel-Rienks 1976), verder LM genoemd, wordt een lijst van ecotopen gegeven. De in de LM verzamelde informatie over het voorkomen van ecotopen diende als basisgegeven voor de vervaardiging van een kaart van de ecologische betekenis van het natuurlijk milieu op schaal 1 : 200.000.
Een uitgebreide beschrijving en karakterisering van de ecotopen was binnen het bestek van de LM niet haalbaar. Wel vormde de koppeling van ecotopen aan vegetatiereeksen een eerste poging hiertoe.
Om meer inzicht in de gebruiksmogelijkheden van de LM te verkrijgen en om de basisgegevens te kunnen bewerken ten behoeve van nieuwe gebruiksdoeleinden, werd een vervolgonderzoek opgezet.
Het doel van dit onderzoek wordt als volgt geformuleerd:

1. het geven van een toelichting op de door de LM gevolgde methode met betrekking tot onderscheid en gebruik van ecotopen;
2. het geven van een omschrijving en begrenzing van ecotopen zoals bedoeld door de LM;
3. het noemen van plantengemeenschappen, zo mogelijk op associatieniveau, die per ecotoop kunnen voorkomen;
4. het zonodig conform 2 en 3 nader indelen van ecotopen.

2 Aanpak en uitvoering

Een duidelijke verklaring van de in de LM gevolgde methode bij het onderscheid en gebruik van ecotopen is te vinden in een artikel van Stumpel & Kalkhoven (1978), zodat met een verwijzing hiernaar kan worden volstaan.
De toelichting in paragraaf 3.1 zal worden beperkt tot een verduidelijking van de soms schijnbaar tegenstrijdige informatie in de LM.
Bijlage 3 van de LM 'Overzicht van Nederlandse vegetatiereeksen' zal worden vergeleken met de 'Lijst van ecotopen ingedeeld naar structurele eenheid' (p. 27 LM) en met de 'Lijst van onderscheiden ecotopen en ecotoopcomplexen' (tabel 2 LM). In de LM is alleen een globale koppeling van deze lijsten gegeven. Bij een consequente koppeling ervan blijkt dat ze niet exact eenduidig zijn (vgl. Joolen 1978).
De ecotopen genoemd in tabel 2 van de LM worden daar niet nader gekarakteriseerd. Het was daardoor niet altijd duidelijk welke betekenis aan sommige ecotopen moest worden gegeven. In overleg met drs. J.T.R. Kalkhoven en drs. S.E. Stumpel-Rienks is er nu een omschrijving van gemaakt.
Een aantal ecotopen wordt van een andere naam voorzien; enkele worden samen-

gevoegd en enkele vervallen. Evenals in de LM is ernaar gestreefd ecotopen te onderscheiden, die op de topografische kaart 1 : 50.000 herkenbaar zijn. Vele van de onderscheiden ecotopen zijn complexen, hetgeen direkt samenhangt met de kaartschaal waarop gewerkt wordt (vgl. Tjallingii 1976).
Indien de samenstellende ecotopen nauw met elkaar verweven zijn en bovendien moeilijk of niet herkenbaar zijn op de topografische kaarten 1 : 50.000 zijn een aantal ervan nogmaals conform de LM in complexen ondergebracht.
Op grond van 'Plantengemeenschappen in Nederland" (Westhoff & Den Held 1975) is hier aangegeven welke plantengemeenschappen, zo mogelijk op associatieniveau, kunnen worden aangetroffen in de onderscheiden ecotopen.
Daartoe is gebruik gemaakt van de synecologie van de onderscheiden gemeenschappen. Op een aantal plaatsen werd deze informatie aangevuld met gegevens van het RIN.
Aard en duur van dit onderzoek lieten niet toe dat dieper op de vegetatietypering werd ingegaan. Soms heeft de analyse van de vegetatie ertoe geleid ecotopen samen te voegen of nieuwe te onderscheiden.
Ook zijn soms binnen een ecotoop subtypen onderscheiden. Dit wordt weergegeven in een herziene versie van tabel 2 van de LM (bijlage 1) en in de beschrijving van de ecotopen (bijlage 2).

3 Resultaten

In dit hoofdstuk worden de volgende afkortingen gebruikt:
p.n.v.: potentieel natuurlijke vegetatie;
top.krt.: topografische kaart(en) van Nederland schaal 1 : 50.000.
Voor de afkortingen van de Nederlandse plantengeografische districten wordt verwezen naar de Flora van Nederland (Heukels & Van Ooststroom 1975).

3.1 Toelichting op de in de LM gevolgde methode

3.1.1 Geografische ligging

Van een aantal ecotopen die een belangrijk aandeel hebben in de betekenis van het natuurlijk milieu, werd in de LM de geografische ligging nagegaan. Stumpel-Rienks (1974) vermeldt ligging, oppervlak en vaak ook gegevens over biologische kwaliteiten van schraallanden en blauwgraslanden.
Op basis van gegevens uit het archief van het RIN en Staatsbosbeheer is indertijd een overzicht opgesteld van de ligging, het oppervlak en vaak ook de biologische kwaliteiten van de volgende typen vegetatie(complexen) (Onderzoekteam LM 1976) :

- Stroomdalgrasland op rivierduinen en op rivierdijken.
- Oude rivierlopen van Maas, Waal, Rijn, IJssel, Oude IJssel, Overijsselse Vecht en het Rijn/Maas estuarium.
- Oligotrofe vennen.
- Caricion davallianae - vegetaties (27 Ba): trilveen in laagveenmoeras-complex en duinvallei.
- Violion caninae - vegetaties (30 Aa): heiden, schraalland, duinen, binnenduingrasland.
- Trifolion medii- vegetaties (31 Aa): zomen van heg, houtwal en bos ook in duinen en op zee- en rivierdijken.
- Nanocyperion flavescentis-vegetaties (10 Aa): duinen en groenstrand.
- Mesobromion-vegetaties (21 Aa): krijthellinggrasland.
- Stuifzand (met o.a. Juniperus communis).
- Hoogveen (met o.a. veenputten).
- Oude naaldbossen.
- Bronvegetaties (bron en bronbos).

3.1.2 Opmerkingen bij 'Overzicht van Nederlandse vegetatiereeksen' (bijlage 3 LM), 'Lijst van ecotopen ingedeeld naar structurele eenheid' (p. 27 LM) en 'Lijst van onderscheiden ecotopen en ecotoopcomplexen' (tabel 2 LM)

3.1.2.1 Plaats van de syntaxa in hoofdreeks en structurele eenheid

In het overzicht van Nederlandse vegetatiereeksen worden bijna alle plantengemeenschappen genoemd. Een plantengemeenschap behoort altijd tot een bepaalde structurele eenheid binnen een hoofdreeks (of aanhangsel) en kan in meerdere hoofdreeksen voorkomen.
Een plantengemeenschap komt in principe binnen een hoofdreeks slechts in één structurele eenheid voor. In verband met de schaal van de kartering moest hiervan in de praktijk bij het onderscheiden van de structurele eenheden en ecotopen soms worden afgeweken.
De plantengemeenschappen welke in de LM (bijlage 3) in meer dan een structurele eenheid vermeld zijn, zullen hier worden genoemd. Eerst worden naam en nummer van het syntaxon vermeld, daarna de hoofdreeksen en de structurele eenheid waarin het werd geplaatst. Tussen haakjes wordt vermeld om welke associatie(s) (of vergelijkbare eenheden) het gaat.
Tenslotte wordt een wijziging voorgesteld, meestal aan de hand van de door Westhoff en Den Held (1975) gegeven beschrijvingen van de ecologie van de vegetatietypen. Zie voor de betekenis van de symbolen par. 3.2.

Nanocyperion flavescentis 10 Aa (1, 2, 3, 4, 5, 7); Ic, VII c in tegenstelling tot de volgende associatie van dit verband:
Eleocharitetum 10 Aa (6); V e dient veranderd te worden in V c.
Bidention 11 Aa (1-4); I e, III d, IV e, V e, VI d. III d dient veranderd te worden in III e, VI d in VI e. In VI e (alleen daar) wordt gesproken van "min of meer natuurlijke water- en moerasvegetatie". De nadruk valt hier op "min".
Lolio-Plantaginion 16 A b (1, 2, 3, 4, 5, 6, 9, 10); (I d), (II d), (III d), (IV d), V c (+ d), (VI d), (VII c) in tegenstelling tot de volgende 3 associaties van dit verbond:
Gemeenschap van Ononis spinosa en Carex distans 16 Ab (7); (I d), (II d), (III d), (IV d); V c (+ d), (VI d), VII c;
Poo-Lolietum 16 Ab (8); I d, II d, III d, IV d, V c + d, VI d, (VII c);
Juncetum effusi 16 Ab (11); (I d), (II d), (III d), (IV d), V c(+ d), VI d, (VII c).
Zowel in c als in d komen associaties van het Lolio-Plantaginion voor omdat naast intensief beheerde graslanden ook halfnatuurlijke vegetatietypen voorkomen.

Alliario-Chaerophylletum temuli 17 Ab (1); II d, III d, VII c. VII c dient veranderd te worden in VII d.
Valeriano-Filipenduletum 25 Ab (1); III c, IV e, V e. IV e dient veranderd te worden in IV c en V e in V c.
Arrhenatherion elatioris 25 Ba (1-3); I d, II c+d, III c+d, IV d, V c+d, VI d, VII d. Zowel in c als in d komen associaties van het Arrhenatherion voor omdat naast intensief beheerde graslanden ook halfnatuurlijke graslanden voorkomen.
Rhynchosporion albae 28 Aa (1-7); VI a+e. Door de afwijkende betekenis die aan de structurele eenheden in hoofdreeks VI (hoogveen) wordt toegekend, kunnen beiden voorkomen.
Erico-Sphagnion 29 Ba (1-2); IV e, VI a. Zie opmerking bij 28 Aa.
Salicion albae 33 Aa (1-3); II b, V a+b. Dit verbond kan als bos en als struweel voorkomen.

3.1.2.2 Niet-genoemde syntaxa

De volgende syntaxa zijn in het 'Overzicht van Nederlandse vegetatiereeksen' (verder 'Overzicht' genoemd) niet geplaatst. Zo mogelijk worden hier hoofdreeks en structurele eenheid aangegeven. Zie voor de betekenis van de symbolen par. 3.2.

Lolio-Linion 13 Ca; in Nederland niet meer aanwezig, omdat er geen geschikte vlasakkers meer zijn.
Angelicion litoralis 17 Bb (1-5); III c, Zg (=c).
Convolvuletalia sepium appendix (1-3) 17 B; III c+d, IV c+d, V c + d.
Zowel in c en d komen associaties van de Convolvuletalia voor omdat naast halfnatuurlijke ook weinig-natuurlijke vegetatietypen voorkomen.
Sociatie van Typha angustifolia; VI e. Zie ass. 27 Aa 2 in Westhoff & Den Held 1975.
Sociatie van Carex rostrata; VII e. Zie ass. 27 Aa 2 in Westhoff & Den Held 1975.
Parnassio-Caricetum publicaris 27 Ba (2); IV e.
Tofieldietalia appendix (1) 27 B; IV e, VI e.
Scheuchzerietalia palustris appendix (1) 28 A; VI e. Niet genoemd omdat de synsystematische plaats onduidelijk is.
Prunetalia spinosae appendix (1) 34 A; I b, I c. Zowel in b en c komen associaties van de Prunetalia voor omdat het ook beweide struwelen betreft. De orde Prunetalia wordt wel vermeld in II b en III b, maar daar is waarschijnlijk deze associatie niet bedoeld; zie ook p. 67 LM.

3.1.2.3 Opmerkingen over hoofdreeks VI en structurele eenheid d

Zoals in bijlage 3 van de LM onder VI d al wordt opgemerkt, komen er volgens de lijst van onderscheiden ecotopen (p. 28 LM) in de hoofdreeks van het Hoogveen (VI) geen ecotopen voor met een 'weinig of niet-natuurlijke landvegetatie' (structurele eenheid d).
Er kunnen in die ecotopen echter wel vegetatietypen voorkomen die tot structurele eenheid d behoren. De vegetatie-ontwikkeling zal dan niet meer binnen hoofdreeks VI vallen.

3.1.2.4 In het 'Overzicht' genoemde ecotopen, welke niet als apart ecotoop worden onderscheiden

In het 'Overzicht' worden een aantal als ecotoop of deel van een ecotoop op te vatten eenheden genoemd, welke niet exact als zodanig worden vermeld in de lijst van onderscheiden ecotopen en ecotoopcomplexen (tabel 2 LM).
Het betreft de hieronder vermelde eenheden. Hieraan zijn toegevoegd de hoofdreeks en de structurele eenheid waarin ze voorkomen.
Zie voor de betekenis van de symbolen par. 3.2. Er dient op gewezen te worden, dat het niet de bedoeling van de LM is geweest een volledige lijst van ecotopen te geven bij het overzicht van vegetatiereeksen (bijlage 3 LM). Vermelding van de volgende ecotopen of delen ervan moet worden gezien als een aanvulling.

Kapvlakte, I b+c, II c, III c
Brandvlakte, I c
Zoom, II c, III c
Zoom (ruderaal), II d, III d
Mantel, II b, III b, IV b
Struweel, III b, VI b
Jeneverbesstruweel, I b
Perceelsgrenzen, III b, IV b, V b
Eikehakhout, I b
Boezem- en vlietland in H, IV c
Recreatieterrein, VII d

Jeneverbesstruweel wordt als nieuw ecotoop (80) opgevoerd, omdat het hier een bijzonder vegetatietype betreft, dat niet valt onder te brengen bij andere ecotopen. De verspreiding ervan is mogelijk via de literatuur en via het Staatsbosbeheer na te gaan.
Het is niet mogelijk dit ecotoop van de top. krt. af te lezen.

Kapvlakte wordt ondergebracht bij het bijbehorende bos, daar de ligging meestal onbekend is en het oppervlak te gering is om te karteren op schaal 1 : 50.000. Hetzelfde geldt voor brandvlakte, die ook tot het bijbehorende ecotoop wordt gerekend.
Zoom en zoom (ruderaal) worden ondergebracht bij het bijbehorende bos, houtwal of heg en eventueel bij ruderaal terrein.
Mantel wordt bij bijbehorend bos ondergebracht.
Struweel wordt bij bos/griend of houtwal ondergebracht. Bij het voorkomen in een ecotoopcomplex is dit van minder belang.
Perceelsgrens wordt bij heg ondergebracht.
Eikehakhout wordt bij 'Oud loofbos ..... enz.' ondergebracht (zie ecotoop 8).
Boezem-vlietland in H wordt bij 'Drasland ..... enz.' (49) ondergebracht.
Recreatieterrein valt onder (duin-)grasland of onder ruderaal terrein.
Over het ecotoop aanspoelselgordel moet worden opgemerkt dat het in de LM (bijlage 3 LM) onder de structurele eenheid halfnatuurlijke landvegetatie (c) valt, maar in de 'Lijst van onderscheiden ecotopen en ecotoopcomplexen' (p. 27 e.v. LM) onder de structurele eenheid d. De voorkeur verdient structurele eenheid c.

3.1.2.5 Aanvullingen op het 'Overzicht'

Buiten de reeds onder 4.1.2.2 besproken syntaxa, zijn er syntaxa die wel in het 'Overzicht' zijn opgenomen, maar waarvan het waarschijnlijk is dat ze ook nog in een andere hoofdreeks voorkomen. Zie voor de betekenis van de symbolen par. 3.2.

Cardaminion 26 Aa^{II}; komt ook in III e voor.
Cratoneuro filicini - Cardaminetum 26 Ab 1; komt ook in III e voor.
Sphagnetum palustri-papillosi 29 Ba 2; komt ook in IV e voor.
Salicetum arenario-purpureae 33 Aa 2; komt ook in VII b voor.
Potentillo-Festucetum arundinaceae 16 Ab 1; komt ook in Zg voor.
Scirpetum triquetri et maritimi 19 Ba 10; komt ook in Zg voor.

3.2 Omschrijving van ecotopen en karakterisering ervan door middel van vegetatietypen

Deze paragraaf dient als verklaring bij bijlage 2 van dit rapport.

Titel: het nummer en de ecotoopnaam zijn die van de herziene lijst van ecotopen en ecotoopcomplexen volgens bijlage 1.
De onderstreepte naam is de oorspronkelijke of een nieuwe naam.
Structurele eenheid: geeft aan in welke structurele eenheid het ecotoop is ondergebracht volgens de LM. Zie voor een beschrijving van die structurele eenheden de LM (p. 17). Zijn in de LM de Griekse letters α, β, γ, δ en ε gebruikt, hier zijn daarvoor genomen respectievelijk a, b, c, d en e.
Omschrijving: vermeldt een karakterisering van het ecotoop zoals door de LM is bedoeld. Wanneer een ecotoop te klein was om te karteren op de schaal 1 : 50.000 werd het tot de omringende, wel karteerbare ecotopen of tot een ecotoopcomplex gerekend. Voor enkele ecotopen is dit nog eens apart vermeld.
Begrenzing: vermeldt de begrenzing van het ecotoop zoals door de LM is bedoeld. Soms zijn uiterste grenzen van het ecotoop weergegeven (b.v. 'van oever tot dijkvoet'), soms is aangegeven welke samenstellende elementen tot het ecotoop gerekend worden (b.v. 'water, moeras, oevers').
Verbreiding: vermeldt zo nodig en zo mogelijk (bio-)geografische gegevens over het voorkomen van het ecotoop in Nederland.
Synoniem: vermeldt een andere naam voor hetzelfde of een vergelijkbaar ecotoop, voor zover die in de LM is genoemd. Taalkundig bezien zijn de verschillende aanduidingen meestal niet synoniem. Het ermee bedoelde ecotoop moet echter tot het hier beschreven ecotoop worden gerekend.
Nieuwe omschrijving: vermeldt een nieuwe ecotoopomschrijving.
Een nieuwe omschrijving betekent niet vanzelf een nieuwe naam (zie bij 'Titel') en omgekeerd.
Nieuwe begrenzing: vermeldt zonodig, als gevolg van een veranderde omschrijving, andere veldgrenzen.
Vegetatietypering: hier worden de in Westhoff & Den Held (1975) onderscheiden vegetatietypen voor een ecotoop genoemd en aangegeven met de naam en het nummer die gebruikt zijn in genoemde publicatie. Soms worden vegetatietypen vermeld welke niet door W & d. H als voorkomende in dit ecotoop worden genoemd. De vermelding van een associatie wil niet zeggen dat eventueel door deze auteurs onderscheiden subassociaties alle in het ecotoop voor kunnen komen.
Ass. betekent associatie; app. betekent appendix bij de desbetreffende klasse of orde.

Vervolgens wordt vermeld de hoofdreeks uit het 'Overzicht van Nederlandse vegetatiereeksen' (LM bijlage 3):

I Hoofdreeks van het Quercion robori-petraeae
II Hoofdreeks van het Carpinion betuli
III Hoofdreeks van het Alno-Padion
IV Hoofdreeks van het Alnion glutinosae
V Hoofdreeks van het Salicion albae
VI Hoofdreeks van het Hoogveen
VII Hoofdreeks van de Duinen

Aanhangsel 1. Gemeenschappen van zilte gronden, alleen nagenoeg tot geheel natuurlijk (afkorting Zg).
Aanhangsel 2. Vegetaties op Muren (afkorting Mu).

De toegevoegde letter (a-e) achter het Romeinse cijfer geeft de structurele eenheid aan waarin het vegetatietype voorkomt volgens de LM (bijlage 3).
Wanneer cijfer en letter tussen haakjes geplaatst zijn kan het vegetatietype niet in de genoemde hoofdreeks voorkomen, hoewel dit misschien uit het 'Overzicht' (LM bijlage 3) opgemaakt zou kunnen worden.
Wanneer cijfer en letter onderstreept zijn kan het vegetatietype wel in de genoemde hoofdreeks voorkomen, hoewel dit niet uit het 'Overzicht' (LM bijlage 3) opgemaakt kan worden.
Wanneer achter een associatie (o.i.d.) één of meerdere hoofdreeksen worden genoemd, wil dat zeggen dat die associatie binnen deze hoofdreek(sen) kan optreden, maar niet dat alle hoofdreeksen in het ecotoop kunnen voorkomen.
Ook hier leze men voor a: α, b: β enz.
Aangeven van het voorkomen van een vegetatietype in de ecotopen:
+ : vegetatietype komt vrijwel alleen in dit ecotoop voor
++ : vegetatietype komt ook in structureel verwante ecotopen voor
+++ : vegetatietype komt in andere ecotopen voor
Deze aanduiding zegt niets over de mate van voorkomen van een vegetatietype in dit ecotoop of in Nederland.
Opmerkingen: vermeldt of er tegenstrijdigheden voorkomen in de aangegeven vegetatietypen, hun hoofdreeks en structurele eenheid.
Ook wordt zonodig verwezen naar andere ecotopen voor de vegetatiesamenstelling en naar de 'Beschrijving van de legenda-eenheden van de vegetatiekaart' van de LM (p. 32 e.v. aldaar).

3.3 Opmerkingen over een herziene lijst van ecotopen

De lijst van ecotopen en ecotoopcomplexen is herzien omdat de oorspronkelijke lijst (tabel 2 LM) na bewerking van de daarin genoemde 77 ecotopen op een aantal punten niet meer toereikend was. Er zijn enkele ecotopen samengevoegd, vervallen of nieuw opgevoerd. Ook zijn sommige ecotoopnamen veranderd.
In deze lijst, bijlage 1 van dit rapport, zijn naast de oorspronkelijke ecotoopnamen een aantal wijzigingen opgenomen in de naamgeving ter verduidelijking. In enkele gevallen werden twee ecotopen samengevoegd tot een nieuw ecotoop. Ook werden drie nieuwe ecotopen omschreven. De nummering komt overeen met de oorspronkelijke volgorde in de LM, behalve 78, 79 en 80, omdat dit nieuwe ectopen zijn. De bedoelde veranderingen zullen in de meeste gevallen duidelijk zijn. Zonodig wordt er bij de omschrijving van ecotopen in bijlage 2 nader op ingegaan.
De ecotopen 10 en 11 worden onderscheiden op grond van het plantengeografisch district waarin ze voornamelijk voorkomen. Een dergelijk strikte scheiding op plantengeografische gronden is door de LM niet gemaakt. De omschrijvingen waren gebaseerd op de belangrijkste verschillen in structuur, omdat men zo veel mogelijk op biotische gronden heeft willen indelen. Ten behoeve van de duidelijkheid is hiervan nu afgeweken.
De volgende opmerkingen betreffen de ecotopen 73-78. Zie daarbij de opmerking van de LM (p. 28). De in de LM gebruikte kaarten 1 : 200.000 hadden de beperking dat het gebied van grotere dorpen en van steden door middel van een grijs vlak was weergegeven. Deze vlakken, die de legenda-eenheid 'stedelijk gebied en industriegebied' kregen, werden niet geïnventariseerd en kregen geen p.n.v. of oppervlaktecode voor de structurele eenheden.
De 'bebouwde kom' van de kleinere plaatsen, die niet als grijs vlak op de kaarten voorkwam, werd wel als ecotoop opgevoerd. Hetzelfde geldt voor het ecotoop 'industrieterrein' en 'nieuwe stadswijk'. Deze laatste drie ecotopen werden onderscheiden omdat men meende dat ze onderling toch sterk in biologische rijkdom verschillen. Zo zou een bebouwde kom van een dorp voor de avifauna van belang kunnen zijn. Een industrieterrein heeft soms een fraai ontwikkelde adventief of ruderale flora. De ecotopen 'havens' en 'gebied met zware industrie' vielen alle in de grijze kaartvlakken van de LM-kaarten. Het betreft hier intensief gebruikte terreinen. Op de vegetatie-kaarten vallen ze onder de legenda-eenheid 'stedelijk gebied en industriegebied' en op de kaart van de ecologische betekenis ook onder 'niet-beoordeeld gebied' Biologisch wel interessante havens werden niet apart onderscheiden, maar op de kaarten voorzien van de kleur van het aangrenzende, wel beoordeelde water.

Verder dient nog opgemerkt te worden dat de ecotopen 'bebouwde kom' en 'industrieterrein' tot de weinig of niet natuurlijke landvegetatie (structurele eenheid d) werden gerekend terwijl de ecotopen 'havens', 'gebied met zware industrie' en 'nieuwe stadswijk' bij de legenda-eenheid 'stedelijk gebied en industriegebied' werden ingedeeld.
De grote rivieren werden niet als ecotoop opgevoerd in de LM, omdat er geen p.n.v. aan kon worden toegekend. Ze vallen onder 'niet beoordeeld gebied'. Omdat er specifieke begroeiingen kunnen voorkomen in en langs de grote rivieren en deze moeilijk zijn onder te brengen bij de onderscheiden ecotopen, is het ecotoop 'rivier' (78) ingevoerd.
Naast de grote rivieren zijn enige andere, meestal brede wateren die wel als ecotoop te herkennen zijn, onbeoordeeld gebleven: de Zaan van Krommenie tot het Noordzeekanaal, het Noordzeekanaal, de Hollandse IJssel vanaf Oudewater, het Zwarte Water, het Kanaal door Walcheren, het Kanaal door Zuid-Beveland, het Schelde-Rijnkanaal, het Kanaal Sas van Gent-Terneuzen , de Eemshaven, de havens van IJmuiden, Amsterdam, Rijnmond, Vlissingen en het Sloegebied, het Brielse meer, de havens langs de grote rivieren.

4 Discussie

De hier gepubliceerde ecotoopkarakteristieken moeten louter worden gezien als een aanvulling op het LM-rapport, zij geven weer wat indertijd niet voor publicatie is uitgewerkt. Hier schuilt echter het gevaar van een te nauwkeurige beschrijving, want een dergelijke detaillering is nooit het doel van de LM geweest. De keuze van ecotopen en ecotoopcomplexen was nu eenmaal gebonden aan de schaal waarop de kartering is uitgevoerd. De aangebrachte veranderingen hebben tot doel de ecotopenlijst toegankelijker te maken en deze - uit vegetatiekundig oogpunt gezien - beter fundament te geven.
De herziene ecotopenlijst is echter niet 'vanuit het veld' tot stand gekomen. Bij toepassing van deze lijst dient men daarmee, evenals met de eerder genoemde karteringsschaal, rekening te houden. De ecotopen dienden als hulpmiddel bij de totstandkoming van de 'overzichtskaart van de ecologische betekenis van het natuurlijk milieu in Nederland' op basis van een vegetatiekaart. Zij waren geen doel en ook geen object van wetenschappelijk studie (vgl. Stumpel & Kalkhoven 1978).
Bij de hier gepubliceerde vegetatietyperingen moet worden opgemerkt dat zij vrijwel geheel zijn opgesteld aan de hand van vermeldingen in 'Plantengemeenschappen in Nederland' (Westhoff & Den Held 1975). Slechts incidenteel werden de gegevens aangevuld met behulp van specialistische kennis van RIN-medewerkers.
Een uitgebreide publikatie zou zeker mogelijk zijn geweest, daar er momenteel veel regionale biologische studies voorhanden zijn.
Dit leek echter om de volgende redenen binnen het kader van dit onderzoek ongewenst. 1. Ter voorkoming van te grote detaillering. 2. Omdat 'Plantengemeenschappen in Nederland' een algemeen gehanteerd standaardwerk is, waar om zuiver praktische redenen niet te veel van afgeweken moest worden middels vermelding van daarin (nog) niet onderscheiden syntaxa. 3. Wegens de geringe voor het onderzoek beschikbare tijd. De vegetatietyperingen kunnen dan ook niet als volledig en up to date beschouwd worden. Steeds zal in het veld van een bepaalde ecotoop de vegetatie moeten worden onderzocht en moet op grond hiervan de vegetatiekundig meest verantwoorde begrenzing worden vastgesteld.
Tenslotte moet worden opgemerkt dat ook in dit rapport de fauna niet is betrokken. Een nadere karakterisering van ecotopen met behulp daarvan zou de bruikbaarheid van deze landschapsecologische karteringseenheden zeker ten goede komen.

5 Literatuur

Heukels, H. & S.J. van Ooststroom (1975). Flora van Nederland. Groningen.

Joolen, L. (1978). Onderzoek naar de interactie tussen activiteiten van de watersport en de ecologische betekenis van het natuurlijk milieu. Rijksplanologische Dienst. 's-Gravenhage.

Kalkhoven, J.T.R., A.H.P. Stumpel & S.E. Stumpel-Rienks (1976). Landelijke Milieukartering. Staatsuitgeverij, 's-Gravenhage.

Onderzoek-team Landelijke Milieukartering (1976). Overzicht van ligging, oppervlak en biologische kwaliteiten van enkele zeldzame vegetatietypen in Nederland. Intern rapport Rijksinstituut voor Natuurbeheer, Leersum.

Stumpel, A.H.P. & J.T.R. Kalkhoven (1978). A vegetation map of the Netherlands, based on the relationship between ecotopes and types of potential natural vegetation. Vegetatio 37 : 163-173.

Stumpel-Rienks, S.E. (1974). Overzicht schraallanden en blauwgraslanden in Nederland in 1974. Rapport Rijksinstituut voor Natuurbeheer, Leersum.

Tjallingii, S.P. (1976). Enkele opmerkingen over het begrip ecotoop. Gorteria 8 : 31-35.

Westhoff, V. & A.J. den Held (1975).Plantengemeenschappen in Nederland. Zutphen.

Bijlage 1

Herziene lijst van ecotopen en ecotoopcomplexen

Voorzien van nummering, veranderde ecotoopnamen, nieuwe ecotopen en vervallen ecotopen. De nu vigerende ecotoopnamen zijn onderstreept.
Oorspronkelijke en geheel nieuwe namen zijn direct achter een nummer vermeld.

1. Bronbos
2. Hoogveen -
   Hoogveencomplex
3. Groen strand
4. Slik, wad -
   Slik en wad
5. Bron(-gebied) -
   Bron en brongebied
6. Natte heide
7. Ven
8. Oud voedselarm loofbos, ouder dan 50 jaar -
   Oud loofbos op droge tot vochtige voedselarme grond met goed ontwikkelde, typische ondergroei.
9. Helmduinen (vervallen, zie ook 39)
10. Duinheidecomplex (heide, vallei, grasland) -
    Duincomplex in het Waddendistrict
11. Duinstruweelcomplex (struweel, vallei, grasland) -
    Duincomplex in het Duindistrict
12. Laagveenmoerascomplex (moerasbos, moeras, rietschraalland, plassen, petgaten) -
    Laagveenmoerascomplex
13. Zandverstuiving
14. Binnenduingrasland
15. Schraalland
16. Kreek (restant) -
    Kreek en voormalige kreek
17. Rivierduin -
    Droog stroomdalgrasland
18. Duinmeer
19. Zandplaat (begroeid) -
    Zandplaat
20. Kwelder, schor, gors -
    Kwelder en schor en gors
21. Oude rivierloop -
    Voormalige rivierloop
22. Moerasbos -
    Broek- en ander Moerasbos

23. Vloedbos -
Wilgenvloedbos

24. Waterloop (beek, riviertje) -
Waterloop

25. Droge heide

26. Moeras -
Overig moeras

27. Kalkgrasland -
Krijthellinggrasland

28. Petgat, legakker, veenput -
28a. Petgat en legakker in laagveengebied. 28b. Veenput in hoogveengebied

29. Kolk, wiel -
Doorbraakkolk

30. Stins, parkbos -
Buitenplaats met parkbos en veelal een stinseflora

31. Oud voedselrijk loofbos, ouder dan 50 jaar -
Oud loofbos op droge tot vochtige voedselrijke grond met goed ontwikkelde, typische ondergroei

32. Oudere griend, ouder dan 15-20 jaar -
Oude griend (hakhout) op vochtige tot natte voedselrijke grond met goed ontwikkelde, typische ondergroei

33. Inlaag

34. Eendenkooi

35. Houtwal

36. Oud naaldbos, ouder dan 50 jaar -
Oud naaldbos met goed ontwikkelde, typische ondergroei

37. Rivierdijk

38. Fort

39. Zeereep -
Strand en zeereep

40. Riet- en biezenland

41. Polderdijk

42. Zeedijk

43. Tichelgat, ontzanding (ondiep) -
Tichelgat en ondiepe ontzanding in het rivierengebied

44. Heg

45. Zuiderzeewaard

46. Jong loofbos, 20-50 jaar oud -
Jong loofbos met matig ontwikkelde ondergroei

47. Uiterwaardengrasland

48. Meer, plas -
Overig meer en plas

49. Drasland, natte hooiweide -
Drasland en natte hooiweide

50. Ruigte, aanspoelselgordel -
Ruigte

51. Poldersloot in weidegebied -
Sloot in weidegebied

52. Veenwijk

53. Landaanwinningsslik, -kwelder

54. Lauwerszeetype-kwelder

55. Boerderijterp

56. Zandafgraving (droog) -
Droge zand- of grindgroeve

57. Gekanaliseerde beek -
Vergraven, gereguleerde waterloop met zwak stromend of stilstaand water

58. Jong naaldbos, 20-50 jaar oud -
Jong naaldbos met niet of matig ontwikkelde ondergroei

59. Essen, bouwland met akkeronkruidgemeenschappen -
Bouwland

60. Sloot in akkergebied

(61.) Vaart (vervallen, zie 61/72)

62. Gegraven plas -
Ondiep, klein, gegraven waterbekken

63. Ruderale vegetatie, spoordijk -
Ruderaal terrein en spoordijk

64. Jonge loof- of naaldhoutaanplant, jonge griend -
Jong loof- of naaldhout zonder ondergroei of met ondergroei van ruigt- of ruderale kruiden; jonge griend

65. (Hoogstam-)boomgaard -
Boomgaard

66. Turfafgraving -
Turfafgraving in hoogveengebied

67. Weg- en erfbeplanting

68. Jonge dijk -
Dijk (overig)

69. Zandgat, grindgat, vijver -
Zand- en grindgat

70. Cultuurgrasland

71. Tuinbouwperceel

(72.) Kanaal (vervallen, zie 61/72)

(73.) Bebouwde kom (vervallen, zie ook 73-77)

(74.) Industrieterrein (vervallen, zie ook 73-77)

(75.) Havens (vervallen, zie ook 73-77)

(76.) Gebied met zware industrie (vervallen, zie ook 73-77)

(77.) Nieuwe stadswijk (vervallen, zie ook 73-77)

78. Rivier (nieuw)

79. Voormalige beekloop (nieuw)

80. Jeneverbesstruweel (nieuw)

61/72 Grotere gegraven watergang (nieuw)

73-77 Stedelijk- en industriegebied (nieuw)

Bijlage 2

Omschrijving van ecotopen en karakterisering ervan door middel van vegetatietypen.

In het volgende worden 82 ecotopen beschreven en vegetatiekundig gekarakteriseerd. Ze zijn genummerd van 1-80; verder komt voor nummer 61/72 en nummer 73-77. Zie voor de bijbehorende verklaring par. 3.2.
Voor een overzichtelijke lijst van deze ecotopen bijlage 1.

1 Bronbos

Structurele eenheid

Bosvegetatie (a).

Omschrijving

Oud loofbos van voedselrijke en drassige grond in de nabijheid van een bron en onder invloed staand van stromend (voornamelijk oppervlakte-)water
Met een typische bronvegetatie.

Begrenzing

Daar waar van een typische bronbosvegetatie geen sprake meer is; in het veld vaststellen.

Verbreiding

Zie onderzoekteam LM (1976).

Vegetatietypering

Ass. 32 Aa 3 : Alno-Salicetum cinereae; IVb, VIIb (++).
Ass. 35 Aa 1 : Carici elongatae-Alnetum; IVa (++).
Ass. 35 Aa 2 : Carici laevigatae-Alnetum; IVa (++).
Ass. 38 Aa 1 : Carici remotae-Fraxinetum; IIIa (+).
Ass. 38 Aa 3 : Pruno (= Pado)-Fraxinetum; IIIa (++).
Ass. 38 Aa 4 : Macrophorbio-Alnetum; IIIa (+).

Opmerkingen

Zie ook 5 en 31.
Zie legenda-eenheid 8.

2 Hoogveen - Hoogveencomplex

Structurele eenheid

Hoogveenvegetatie (a).

Omschrijving

Veen dat uitsluitend door regenwater wordt gevoed en zich boven de invloedssfeer van grondwater ontwikkelt (= ombrogeen veen).
Alleen die terreinen waar levend en/of regenererend hoogveen voorkomt.
Wanneer de volgende ecotopen te klein zijn om zelfstandig te onderscheiden, worden ze tot het hoogveencomplex gerekend: berkenbroekbos, natte heide, schraalland, veenput, meerstal (=veenplasje).
Geen hoogveenvegetatie in een ven (zie 7) of een rietland (zie 12).

Begrenzing

Water, oevers, moeras, heide en schraalland, bos en struweel.
Randzone is voedselrijker. Grens in het veld vaststellen.

Verbreiding

Zie p.n.v.-kaart, legende-eenheden o = 27 en oa = 28 en onderzoekteam LM (1976).

Synoniem

Hoogveencomplex (meerstal, veenput, ven, legakker, schraalland, natte heide, berkenbroekbos, hoogveen).
N.B.: Omdat er geen hoogveencomplex is met ven(nen worden deze laatsten altijd tot eenheid 7 gerekend. Legakkers komen in hoogveenterrein voor. Ze worden echter niet afzonderlijk onderscheiden en vallen onder de andere ecotopen van het complex.

Vegetatietypering

Ass. 11 Aa 1 : Polygono-Bidentetum; Ie, IIId, IVe, Ve, VId (+++).
Ass. 11 Aa 3 : Leersio-Bidentetum; Ie, IIId, IVe, Ve, VId (++).
Ass. 16 Ab 11 : Juncetum effusi; (Id), (IId), (IIId), (IVd), V (d++) c, (VId),(VIId) (VIId), VIIc) (++).
Ass. 18 Aa 1 : Epilobio-Senecionetum sylvatici; Ic, VId (+++).
Ass. 19 Ba 4 : Thyphetum latifoliae; IVe, Ve (+++).
Ass. 27 Aa 1 : Caricetum curto-echinatae; IVe, VIIe (++).
27 B App. Ass. 1 : Scorpidio-Utricularietum; IVe, VIe (++).
Ass. 28 Aa 1 : Sphagno-Rhynchosporetum albae; VIa, VIe (+).
Ass. 28 Aa 3 : Consociatie van Carex rostrata en Sphagnum VIa + e (+).
Ass. 28 Aa 5 : Sociatie van Eriophorum angustifolium en Sphagnum apiculatum; VIa, VIe (+).
Ass. 28 Aa 7 : Sociatie van Sphagnum cuspidatum; VIa, VIe (+).
Ass. 29 Aa 1 : Lycopodio-Rhynchosporetum albo-fuscae; Ic, VIc, VIIc (+++).
Ass. 29 Aa 2 : Ericetum tetralicis; Ic, VIc, VIIc (++).

Ass. 29 Ba 1 : Erico-Sphagnetum magellanici; IVe, VIa (+).
Ass. 29 Bb 1 : Empetro-Sphagnetum rubelli; VIa (+).
Ass. 30 Aa 1 : Nardo-Gentianetum pneumonanthes; Ic, (IIc), (IVc), VIIc (+++).
Ass. 32 Aa 1 : Myricetum gale; IVb, VIb, VIIb (++).
Ass. 36 Ab 1 : Betuletum pubescentis; VIb (+).

Opmerkingen

De vegetatietypen vallen in alle struct.eenheden. Dat komt omdat in het complex alle eenheden voorkomen.

Volgens de lijst van structurele eenheden en ecotopen die in hoofdstuk VI kunnen worden onderscheiden (LM.rapport p. 28), komt er in bedoelde hoogveenreeks geen structurele eenheid d voor.

In bovenstaande vegetatietypering komt d wel voor omdat ook minder gave hoogveencomplexen tot deze eenheid 2 worden gerekend. Zie ook de opmerking in 'Overzicht van Nederlandse vegetatiereeksen' en par. 3.1.2.3.

Zie ook: 6, 7, 15, 22 en 28.

3 Groen strand

Structurele eenheid

Natuurlijke tot halfnatuurlijke dwergstruweel- en kruidvegetatie (c); gemeenschappen van zilte gronden (Zg), nagenoeg tot geheel natuurlijk (c).

Omschrijving

Strand met slibafzetting, waarop zich een combinatie van kwelder- en duinvegetaties ontwikkelt. (ook: achterduinse strandvlakte).

Begrenzing

Van het strand tot de voet van de omringende duinen; in het veld vaststellen.

Verbreiding

Voor Duindistrict zie LM-rapport legenda-eenheid st(=35) van de p.n.v.-kaart. Verder o.a. op Texel, Terschelling, Ameland en Schiermonnikoog.

Vegetatietypering,

Ass. 10 Aa 1 : Cicendietum filiformis; Ic, VIIc (+++).

Ass. 10 Aa 3 : Centaurio-Saginetum moniliformis; Ic, VIIc (+).

16 Ab 5 : Gemeenschap van Scirpus planifolius; (Id),(IId), (IIId), (IVd), Vc (+ d), (VId), (VIIc) (+).

16 Ab 6 : Gemeenschap van Agrostis stolonifera subvar. salina en Trifolium fragiferum; (Id), (IId), (IIId),(IVd), Vc (+d), (VId), (VIIc) (+).

16 Ab 7 : Gemeenschap van Ononis spinosa en Carex distans; (Id), (IId), (IIId), (IVd), Vc (+d), (VId),(VIIc) (+).

Ass. 17 Bb 1 : Althaeo-Calystegietum sepium; Struct. eenheid niet genoemd. Voorkeur heeft IIIc, VIIc en Zg (+).

Ass. 17 Bb 2 : Atriplici-Cirsietum arvensis. Struct. eenheid niet genoemd. Voorkeur heeft IIIc en Zg (+).

Ass. 17 Bb 4 : Associatie van Juncus maritimus en Oenanthe lachenalii. Struct.eenheid niet genoemd. Voorkeur heeft IIIc en Zg (+).

Ass. 23 Aa 1 : Sagino maritimae-Cochlearietum danicae; VIIc (+).

Ass. 24 Ab 1 : Juncetum gerardii; Zg (++).

Ass. 24 Ab 2 : Artemisietum maritimae; Zg (++).

Ass. 24 Ab 3 : Junco-Caricetum extensae Zg. (+).

Ass. 24 Ab 4 : Scirpetum rufi; Zg (+).

Ass. 24 Ac 1 : Puccinellietum distantis Zg (+).

Opmerkingen

De vegetatietypen komen voor in de struct.eenheden c, d, en Zg. (Zg=c).
d staat overal tussen haakjes.
Zie ook 10, 11 en 39.

4 Slik, wad - Slik en wad.

Structurele eenheid

Gemeenschappen van zilte gronden, nagenoeg tot geheel natuurlijke vegetatie (c).

Omschrijving

Het nog niet met grasland begroeide, dagelijks overspoelde, maar ook dagelijks droogvallende deel van de getijdenzone. (Langs de waddenkust wad genaamd, elders slik). Hieronder vallen niet de verder uit de kust gelegen platen, die hetzelfde overspoelingsritme kennen (zie 19).

Begrenzing

Daar waar de overstroming niet meer dagelijks is en veelal een gesloten vegetatiedek optreedt. In het veld vaststellen.

Vegetatietypering

Ass. 2 Aa 1 : Zosteretum marinae; Zg (++).
Ass. 2 Aa 2 : Zosteretum marinae stenophyllae; Zg (+).
Verb. 3 Aa : Ruppion maritimae; Zg (++).
Ass. 2 Aa 3 : Zosteretum noltii; Zg (+).
Ass. 8 Aa 1 : Salicornietum strictae; Zg (+).
Ass. 14 Aa 1 : Spartinetum maritimae; Zg (+)
Ass. 14 Aa 2 : Spartinetum townsendii; Zg (+)
Ass. 19 Aa 2 : Gemeenschap van Veronica anagallis-aquatica en Polygonum hydropiper, IIIe, IVe, Ve (++).
Ass. 19 Ba 3 : Scirpo-Phragmitetum; IVe, Ve (++).

Opmerkingen

De vegetatietypen vallen in de structuele eenheden Zg (=c) en e. e Komt voor omdat het brakke gebied deels ook wordt beschouwd.

Zie ook 19 en 20.

5 Bron(-gebied) - Bron en Brongebied - Bron en Brongebied

Structurele eenheid

Water- en moerasvegetatie (e).

Omschrijving

Plaats waar een meer of minder geconcentreerde, meestal natuurlijke uitvloeiing van grondwater optreedt. Geen bronbos, soms wel met opgaand hout omgeven. Ook kop van een spreng.

Begrenzing

Water, oever, moeras, drasland.

Verbreiding

Zie RIN-archief.

Vegetatietypering

Ass. 19 Ab 1 : Scrophulario-Apietum nodiflori; IIIe (+)
Ass. 19 Ab 2 : Montio-Apietum nodiflori; IIIe (+)
Ass. 25 Aa 2 : Scirpetum sylvatici; IIIc, IVc, Vc (++).
Ass. 26 Aa 1 : Philonotido fontanae-Montietum; IIe (+)
Ass. 26 Aa 2 : Trichocoleo-Sphagnetum; Ie, IIe (+)
Ass. 26 Aa 3 : Pellio epyphyllae-Chrysosplenietum oppositifolii; Ie, IIe (+)
Ass. 26 Aa 4 : Pellio-Conocephaletum; Ie, IIe, IIIe (+)
Ass. 26 Ab 1 : Cratoneuro filicini-Cardaminetum; IIe, IIIe (+)
Ass. 27 Ba 2 : Parnassio-Caricetum pulicaris; IIIe, IVe (+).

Opmerkingen

De vegetatietypen vallen in de struct. eenheden c en e; c lijkt hier minder op zijn plaats. Zie par. 3.1.2.

Zie legenda-eenheid 8.

6 Natte heide

Structurele eenheid

Halfnatuurlijke landvegetatie (c)

Omschrijving

Vochtige tot drassige heide met hoofdzakelijk Erica tetralix als aspect bepalende soort. Al dan niet met ven(nen). Met paden en karresporen. Geen duinheide.

Begrenzing

Heideveld met paden en sporen tot daar waar de grond droger wordt en/of andere soorten gaan domineren.

Vegetatietypering

Ass. 10 Aa 1 : Cicendietum filiformis; Ic, VIIc (+++).
Ass. 10 Aa 2 : Spergulario-Illecebretum; Ic, VIIc (++).
Ass. 16 Aa 3 : Juncetum tenuis; Id, IId, IIId, IVd, Vd, VIId (++).
28 Aa 6 : Sociatie van Molinia caerulea en Sphagnum cuspidatum VI a+e (++).
Ass. 29 Aa 1 : Lycopodio-Rhynchosporetum albo-fuscae; Ic, VIc, VIIc (+).
Ass. 29 Aa 2 : Ericetum tetralicis; Ic, VIc, VIIc (+).
Ass. 30 Aa 1 : Nardo-Gentianetum pneumonanthes; Ic, (IIc), (IVc), VIIc (++).
Ass. 30 Ba 1 : Genisto pilosae-Callunetum; Ic, VIIc (++).
Ass. 32 Aa 1 : Myricetum gale; IVb, VIb, VIIb (++).
Ass. 32 Aa 4 : Salicetum pentandro-cinereae; IVb, VIIb (+++).

Opmerkingen

De vegetatietypen vallen in alle structurele eenheden. a komt voor in de vorm van hoogveenvegetatie, d omdat ook storingstypen worden vermeld en e omdat moerastypen voorkomen. Zie voor vennen 7.

Zie legenda-eenheid 1, 2, 3, 4 en 27.

7 Ven

Structurele eenheid

Water- en moerasvegetatie. (e).

Omschrijving

Een op pleistocene zandgrond in een vlakke kom voorkomende, gewoonlijk ondiepe, waterplas, meestal in een heidelandschap en gewoonlijk niet groter dan enkele ha, met wisselende waterstand en oligotroof in natuurlijke toestand. Ook stroomdalven (oorspronkelijk mesotroof) en ook pingoruïne. Ook nu geëutrofieerd en vervuild ven, maar niet nu een vijver zonder oeverbegroeiing of een ven in stedelijk gebied (zie 62).

Begrenzing

Water, oevers, moeras. Oever is vaak breed i.v.m. wisselende waterstanden.

Verbreiding

Zie onderzoekteam LM (1976).

Synoniem

Heideven, oligotroof ven.

Vegetatietypering

Ass. 5 Ca 2 : Potametum graminei; Ie, VIIe (++).
Ass. 6 Aa 1 : Eleocharitetum multicaulis; Ie, VIe, VIIe (+).
Ass. 6 Aa 3 : Isoeto-Lobelietum; Ie, VIe, VIIe (+).
Ass. 6 Aa 4 : Eleocharitetum acicularis; Ie, VIe, VIIe (+++).
Ass. 6 Aa 5 : Ranunculo-Juncetum bulbosi; Ie, VIe, VIIe (+++).
Ass. 6 Aa 6 : Pilularietum globuliferae (+).
Ass. 10 Aa 1 : Cicendietum filiformis; Ic, VIIc (++)
Ass. 10 Aa 2 : Spergulario-Illecebretum; Ic, VIIc (+++)
Ass. 11 Aa 1 : Polygono-Bidentetum; Ie, IIId, IVe, Ve, VId (+++).
Ass. 11 Aa 3 : Leersio Bodentetum;Ie, IIId, IVe, Ve, VId (++).
Ass. 11 Aa 4 : Ludwigietum palustris; Ie, IIId, IVe, Ve, VId (++) Verdwenen?
Ass. 16 Aa 3 : Juncetum tenuis; Id, IId, IIId, IVd, Vd, VIId (+++).
Ass. 16 Ab 11 : Juncetum effusi; (Id), (IId), (IIId), (IVd), V(d +)c, VId, (VIId)(+).
Ass. 19 Bb 2 : Sparganio-Sagittarietum; Ve (+++).
Ass. 19 Ca 1 : Cladietum marisci; IVe, Ve (+++).
Ass. 19 Ca 3 : Caricetum hudsonii; IVe, Ve (+++).
Ass. 28 Aa 1 : Sphagno-Rhynchosporetum albae; VI a+e (+).
Ass. 28 Aa 2 : Scheuchzerietum; VIa + e (+),
28 Aa 3 : Consociatie van Carex rostrata en Sphagnum; VI a+e (+).
Ass 28 Aa 4 : Consociatie van Carex lasiocarpa en Sphagnum; VIa + e (+).
Ass 28 Aa 5 : Sociatie van Eriophorum augustifolium en Sphagnum apiculatum; VIa +e (+).

28 Aa 6 : Sociatie van Molinia coerulea en Sphagnum cuspidatum; VI a+e (+++).

28 App. Ass.1 : Sphagno-Sparganietum angustifolii. Struct. eenheid niet genoemd, voorkeur heeft VIa + e (+)

Ass. 29 Aa 1 : Lycopodio-Rhynchosporetum albo-fuscae; Ic, VIc, VIIc, (+++).

Ass. 29 Ba 1 : Erico-Sphagnetum magellanici; IVe, VIa (+)

Ass. 29 Bb 1 : Empetro-Sphagnetum rubelli; VIa (+)

Ass. 36 Ab 1 : Betuletum pubescentis; VIb (+)

Opmerkingen

De vegetatietypen vallen in de struct.eenheden a, c, d en e. a komt voor vanwege hoogveenvegetatie; c en d komen voor omdat oevers worden meegerekend.

Zie ook 2

Zie legenda-eenheid 1, 2, 3, 4 en 27.

8 Oud voedselarm loofbos, ouder dan 50 jaar - Oud loofbos op droge tot vochtige voedselarme grond met goed ontwikkelde, typische ondergroei

Structurele eenheid

Bosvegetatie (a).

Omschrijving

Loofbos waarvan het bosmilieu ter plaatse oud en zoveel mogelijk continu is. Een goed ontwikkelde, typische ondergroei is aanwezig. De oudste bomen zijn minstens 50 jaar oud. Op droge tot vochtige voedselarme grond. Niet op drassige grond. Kapvlakte wordt hiertoe gerekend, als deze deel uitmaakt van groter boscomplex. Ook de mantel en zoom, voorzover ze één geheel met het bos vormen. Ook eikenhakhout (c.f. 32). Geen populierenbos. Geen moerasbos (zie 22).

Begrenzing

Perceelsgrenzen; in het veld vaststellen.

Vegetatietypering

Ass. 18 Aa 1 : Epilobio-Senecionetum sylvatici; Ic (VId) (+++).
Verbond 34 Bb : Lonicero-Rubion sylvatici; Ib, (IIIb) (++).
Ass. 37 Aa 1 : Querco roboris-Betuletum; Ia, VIIa (+).
Ass. 37 Aa 2 : Fago-Quercetum ; Ia, VIIa (+).
Ass. 37 Aa 3 : Convallario-Quercetum dunense; Ia, VIIa (+).

Opmerkingen

De vegetatietypen vallen in de struct. eenheden a en b.
b komt voor omdat mantel en zoom (en kapvlakte) worden meegerekend.
Zie legenda-eenheid 1, 2, 3, 4, 13, 24 en 29.

9 Helmduinen (vervallen)

Structurele eenheid

Natuurlijk tot halfnatuurlijke dwergstruweel- en kruidvegetatie (c).

Omschrijving

Duinenrij welke het dichtst bij de zee is gelegen en vrijwel alleen met helm begroeid is.

Begrenzing

Duinvoet aan zeezijde tot duinvoet aan landzijde.

Nieuwe omschrijving

Geen, doch laten vervallen. Dit ecotoop helmduinen kan men tot de zeereep rekenen (zie 39.

10 Duinheidecomplex (heide, vallei, grasland) - Duincomplex in het Waddendistrict

Structurele eenheid

Natuurlijke tot halfnatuurlijke dwergstruweel- en kruidvegetatie (c), water- en moerasvegetatie (e).

Omschrijving

(Half-) natuurlijk begroeide duinen van de zeereep tot de duinzoom (= binnenduinrand). Op relatief kalkarm duinzand. In het Waddendistrict. Ook struweelvegetatie. Geen halfnatuurlijk of weinig natuurlijk binnenduingrasland, geen duinmeer, geen duinbos.

Begrenzing

Zie boven; de duinzoomgrens is soms lastig vast te stellen.

Verbreiding

Waddendistrict. Zie voor valleien en ook voor sommige duinheiden. Onderzoekteam LM (1976).

Synoniem

Vochtige duinvallei (t.o.v. vallei).

Vegetatietypering

Ass. 6 Aa 2 : Samolo-Littorelletum; Ie, VIe, VIIe (+).
9 Bb 2 : Sociatie van Cakile maritima; Zg (+).
Ass. 10 Aa 3 : Centaurio-Saginetum moniliformis; Ic, VIIc (+).
Ass. 15 Ab 2 : Elymo-Ammophiletum; VIIc (+).
Ass. 20 Ba 2 : Airo-Caricetum arenariae; Ic, IIIc, VIIc (+).
Ass. 20 Bc 1 : Violo-Corynephoretum; VIIc (+).
Ass. 20 Bc 2 : Tortulo-Phleetum arenarii; VIIc (+).
Ass. 20 Bc 3 : Festuco-Galietum maritimi; VIIc (+).
Ass. 27 Aa 2 : Caricetum trinervi-nigrae; IVe, VIIe (+).
Sociatie van Typha augustifolia. Struct. eenheid niet genoemd. Misschien VIIe (+)[1]
Sociatie van Carex rostrata. Struct. eenheid niet genoemd. Misschien VIIe (+)[1)]
Ass. 27 Ba 4 : Parnassio-Juncetum atricapilli; VIIc (+).
Ass. 27 Ba 5 : Junco baltici-Schoenetum nigricantis; VIIc (+).
Ass. 27 Ba 6 : Ophioglosso-Calamagrostietum epigeji; VIIc (+).
Ass. 29 Aa 3 : Empetro-Ericetum; Ic, VIc, VIIc (+).
Ass. 30 Aa 1 : Nardo-Gentianetum pneumonanthes; Ic, (IIc), (IVc), VIIc (+++).
Ass. 30 Aa 2 : Botrychio-Polygaletum; (Ic), (IIc), (IVc), VIIc (+).
Ass. 30 Aa 3 : Hyperico maculatae-Polygaletum; (Ic), IIc, (IVc), VIIc (+++).
Ass. 30 Ba 2 : Empetro-Genistetum tinctoriae; Ic, VIIc (+).
Ass. 30 Bb 1 : Polypodio-Empetretum; Ic, VIIc (+).

1) Zie Ass. 27 Aa 2 in Westhoff & Den Held 1975.

Ass. 30 Bb 2 : Pyrolo-Salicetum; Ic, VIIc (+).

Ass. 32 Aa 1 : Myricetum gale; IVb, VIb, VIIb (+++).

Ass. 32 Aa 2 : Frangulo-Salicetum auritae; IVb, VIIb (+++).

Ass. 32 Aa 3 : Alno-Salicetum auritae; IVb, VIb, VIIb (+++).

Ass. 32 Aa 5 : Salicetum pentandro-arenariae; IVb, VIIb (+).

Ass. 34 Ab 1 : Hippophao-Ligustretum; (IIIb),VIIb (+).

Ass. 34 Ab 2 : Hippophao-Sambucetum; (IIIb),VIIb (+).

Ass. 34 Ac 1 : Polypodio-Salicetum; (IIIb),VIIb (+).

Ass. 34 Ac 2 : Thalictro-Salicetum; (IIIb),VIIb (+).

Opmerkingen

De vegetatietypen vallen in de struct. eenheden b,c,e en Zg. (Zg= c).

Zie ook 3, 6, 8, 14 en 18.

Zie legenda-eenheid 31, 32, 37 en 38.

11 Duinstruweelcomplex (struweel, - vallei, grasland) Duincomplex in het Duindistrict

Structurele eenheid

Struweelvegetatie (b), natuurlijke tot halfnatuurlijke dwergstruweel- en kruidvegetatie (c), water- en moerasvegetatie (e).

Omschrijving

De (half-)natuurlijk begroeide duinen van de zeereep tot de duinzoom (= binnenduinrand). Op relatief kalkrijk duinzand. In het Duindistrict. Ook enkele stukjes duinheide. Geen halfnatuurlijk of weinig natuurlijk binnenduingrasland, geen duinmeer, geen duinbos.

Begrenzing

Zie boven; de duinzoom-grens is soms lastig vast te stellen.

Verbreiding

Duindistrict. Zie voor valleien. Onderzoekteam LM (1976)

Synoniem

Vochtige duinvallei (t.o.v. vallei).

Vegetatietypering

9 Bb 2 : Sociatie van Cakile maritima; Zg (+).
Ass. 10 Aa 3 : Centaurio-Saginetum moniliformis; Ic, VIIc (+).
Ass. 15 Ab 1 : Euphorbio-Ammophiletum; VIIc (+).
Ass. 15 Ab 2 : Elymo-Ammophiletum; VIIc (+).
Ass. 20 Ba 2 : Airo-Caricetum arenariae; Ic, IIIc, VIIc (+).
Ass. 20 Bc 1 : Violo-Corynephoretum; VIIc (+).
Ass. 20 Bc 2 : Tortulo-Phleetum arenarii; VIIc (+).
Ass. 20 Bc 3 : Festuco-Galietum maritimi; VIIc (+).
Ass. 20 Bc 4 : Taraxaco-Galietum maritimi; VIIc (+).
Ass. 20 Bc 6 : Anthyllido-Silenetum nutantis; VIIc (+).
Ass. 27 Aa 2 : Caricetum trinervi-nigrae; IVe, VIIe (+).
Sociatie van Typha augustifolia. Struct.eenheid niet genoemd. Misschien VIIe (+)[1]
Sociatie van Carex rostrata. Struct.eenheid niet genoemd. Misschien VIIe (+)[1]
Ass. 27 Ba 4 : Parnassio-Juncetum atricapilli; VIIc (+).
Ass. 27 Ba 5 : Junco baltici-Schoenetum nigricantis; VIIc (+).
Ass. 30 Aa 2 : Botrichio-Polygaletum;(Ic),(IIc),(IVc), VIIc (+) misschien.
Ass. 31 Aa 2 : Inulo-Polygonatetum odorati (IIc), VIIc (+).
Ass. 32 Aa 1 : Myricetum gale; IVb, VIb, VIIb (+++).
Ass. 32 Aa 2 : Frangulo-Salicetum auritae; IVb, VIIb (+++).
Ass. 32 Aa 3 : Alno-Salicetum cinereae; IVb, VIIb (+++).
Ass. 33 Aa 2 : Salicetum arenario-purpureae; V a+b (+++).

1) Zie Ass. 27 Aa 2 in Westhoff & Den Held 1975.

Ass. 34 Ab 1 : Hippophao-Ligustretum;(IIIb),VIIb (+).

Ass. 34 Ab 2 : Hippophao-Sambucetum;(IIIb),VIIb (+).

Ass. 34 Ac 1 : Polypodio-Salicetum;(IIIb),VIIb (+).

Ass. 34 Ac 2 : Thalictro-Salicetum; IIIb, VIIb (+).

Opmerkingen

De vegetatietypen vallen in de struct. eenheden b, c, e en Zg (Zg= c). Zie ook 3, 8, 14 en 18.

In deze omschrijving is ook duinheide opgenomen, omdat er nog enkele percelen voorkomen in de omgeving van Den Haag.

Zie legenda-eenheid 29, 30, 32 en 36.

12 Laagveenmoerascomplex (moerasbos, moeras, rietschraalland, plassen, petgaten) - laagveenmoerascomplex

Structurele eenheid

Water- en moerasvegetatie (e).

Omschrijving

Deel van een laagveenverveningsgebied waar ten minste enige van genoemde elementen aanwezig zijn en die veelal niet groot genoeg zijn om zelfstandig te onderscheiden. Ook trilveen en legakker. Wanneer elementen geïsoleerd gelegen zijn t.o.v. andere tot het complex behorende elementen vallen ze onder één van de andere ecotopen.
Lees voor rietschraalland: veenmosrietland en rietland.

Begrenzing

In het veld vaststellen.

Verbreiding

Vooral in N.W.-Overijssel en West Nederlandse plassengebied.
Zie voor trilvenen.Onderzoekteam LM (1976). Op de legenda van de p.n.v.-kaartis de toevoeging 'hoogveengroei' vermeld.

Deelomschrijvingen

Laagveenmoerasbos

Lage tot hoge bosvegetatie op niet voortdurend onder water staande, maar meestal vochtige veengrond. Met wilg, els, gagel. Geen grotere stukken open wate

Vegetatietypering

Ass. 32 Aa 1 : Myricetum gale; IVb, VIb, (VIIb) (+)
Ass. 32 Aa 2 : Frangulo-Salicetum auritae; IVb, (VIIb) (+)
Ass. 32 Aa 3 : Alno-Salicetum cinereae; IVb, (VIIb) (+)
Ass. 32 Aa 4 : Salicetum pentandro-cinereae; IVb, (VIIb) (+)
Ass. 35 Aa 1 : Carici elongatae-alnetum; IVa (+)

Laagveenmoeras

Omvat de zogenaamde verlandingszone, incluis trilveen (trilveen: substraat met een begroeiing, waarvan het aspect gewoonlijk bepaald wordt door mossen alsmede Draadzegge en/of Ronde zegge, dat bij betreding, in de jongere stadia, golft; de z.g. zwiepzode). Ook overgang naar blauwgrasland.

Vegetatietypering

Ass. 19 Ac 1 : Calletum palustris; IVe (+)
Ass. 19 Ac 2 : Cicuto-Caricetum pseudocyperi; IVe (+)
Ass. 19 Ba 1 : Scirpetum lacustris; IVe, Ve (+)

Ass. 19 Ba 2 : Typhetum angustifoliae; IVe, Ve (+)
Ass. 19 Ba 3 : Scirpo-Phragmitetum; IVe, Ve (+)
19 Ba 5 : Gemeenschap van Acorus calamus en Iris pseudocorus; IVe, Ve (++)
Ass. 19 Ba 6 : Sociatie van Equisetum fluviatile; IVe, Ve (+)
Ass. 19 Ba 8 : Thelypterido-Phragmitetum; IVe, Ve (+)
Ass. 19 Ca 1 : Cladietum marisci; IVe, Ve (+)
Ass. 19 Ca 2 : Caricetum paniculatae; IVe, Ve (+)
Ass. 25 Ab 1 : Valeriano-Filipenduletum; IIIc, IVe, Ve (+)
Ass. 25 Ac 1 : Circio-Molinietum; IIIc, IVc (++)
Ass. 27 Aa 1 : Caricetum curto-echinatae; VIe, (VIIe) (++)
Ass. 27 Aa 3 : Sphagno-Caricetum lasiocarpae; IVe, (VIIe) (+)
Ass. 27 Aa 4 : Palavicinio-Sphagnetum; IVe, (VIIe) (+)
Ass. 27 Ba 1 : Scorpidio-Caricetum diandrae; IVc (+)
27 B app. ass. 1: Scorpidio-Utricularietum; IVe, VIe (++)

Laagveenrietschraalland

Aaneengesloten, vrijwel alleen uit riet bestaande vegetatie, waar eventueel hoogveenvorming kan optreden.

Vegetatietypering

28 Aa 5 : Sociatie van Eriophorum angustifolium en Sphagnum apiculatum; VIe, (VIa) (+)
Ass. 29 Ba 2 : Sphagnetum palustri-papillosi; IVe, (VIa) (+)

Laagveenplassen

Open water, onderdeel van een laagveenmoerascomplex. Kan onderscheiden worden als de legakkers (zie verder) ca 100 m uiteen liggen.

Vegetatietypering

Zie vooral 48 en andere ecotopen uit dit complex.

Laagveenpetgat

Met water gevuld turfgat dat door natte vervening is ontstaan (ook:trekgat).

Vegetatietypering

Zie vooral 48 en andere ecotopen uit dit complex (met name moeras).

Laagveenlegakker

Lange, smalle strook grond waarop men bij uitvening van een plas het gebaggerde veen liet drogen (ook: zetwal; ribbe).

Vegetatietypering

Zie de andere ecotopen van dit complex, met name bos en rietschraalland.

Opmerkingen

De vegetatietypen vallen in de struct. eenheden a, b, c en e; a, b en c komen voor vanwege het "complex" karakter.

Zie ook: 15, 28 en 48.

Zie legenda-eenheid 16.

13 Zandverstuiving

Structurele eenheid

Halfnatuurlijke landvegetatie (c).

Omschrijving

Opeenhoping van verstoven zand, dat nog steeds stuivend is. Er kan begroeiing voorkomen van primaire zandvastleggers en van oude houtopslag of overstoven bomen. Géén rustend stuifzand (zie 15). Niet in Dui en W.

Begrenzing

Daar waar de vegetatie een gesloten dek vormt en er geen verstuiving meer optreedt.

Verbreiding

Zie Onderzoekteam LM (1976).

Vegetatietypering

Ass. 20 Aa 1 : Spergulo-Corynephoretum; Ic (+).

Zie legenda-eenheid 1, 2, 3 en 4.

14 Binnenduingrasland

Structurele eenheid

Natuurlijke tot halfnatuurlijke dwergstruweel- en kruidvegetatie (c).

Omschrijving

Droog, natuurlijk of halfnatuurlijk, door konijnen of vee (extensief) beweid grasland. 's Winters kunnen plaatselijk plasjes ontstaan. Herkenbaar op de top. krt. In Dui en W. Het is mogelijk dat ook wat meer intensief beheerde graslanden hiertoe gerekend zijn.
Hieronder vallen ook de z.g. vroongronden (vroon = heer) : oude, kalkarme binnenduinweilanden, vooral op de Z.H.- en Zeeuwse eilanden; gegraven putten zorgden voor drinkwater voor het vee.
Ook de boetvelden vallen hieronder: liggen vooral in de jongere duinen, zijn kalk-e voedselrijker en meer ruderaal van karakter door betreding en lichte bemesting (bijv. visafval). Soms komen typische ruderale vegetaties voor.

Begrenzing

In het veld vaststellen.

Verbreiding

Zie Stumpel-Rienks (1974b) en Onderzoekteam LM (1976)

Synoniem

Binnenduingrasland (intensief beweid); vroongrond.

Vegetatietypering

Ass. 12 Ba 3 : Bromo-Corispermetum; Id, IIId, Vd, VIId (++).
Ass. 12 Ba 6 : Blito-Aspersaginetum; Id, IIId, Vd, VIId (++).
Ass. 12 Ba 7 : Sileno-Allietum vinealis; (Id),(IIId),(Vd), VIId (+).
Ass. 12 Bd 2 : Echio-Verbascetum; IIId, VIId (++).
Ass. 12 Bd 3 : Meliloteum albo-officinalis; IIId, VIId (++).
Ass. 20 Ba 2 : Airo-Caricetum arenariae; (Ic), (IIIc), VIIc (+).
Ass. 20 Bc 1 : Violo-Corynephoretum; VIIc (+).
Ass. 20 Bc 3 : Festuca-Galietum maritimi; VIIc (+).
Ass. 20 Bc 4 : Taraxaco-Galietum maritimi; VIIc (+).
Ass. 20 Bc 6 : Anthyllido-Silenetum nutantis; VIIc (+)
Ass, 25 Ba 3 : Lolio-Cynosuretum; Id, IId, III, IVd, Vd, VI, VIId (+++).
Ass. 30 Aa 1 : Nardo-Gentianetum pneumonanthes; Ic, (IIc), (IVc), VIIc (++).
Ass. 30 Aa 2 : Botrychio-Polygaletum; (Ic),(IIc), (IVc), VIIc (+).
Ass. 30 Aa 3 : Hyperico maculatae-Polygaletum; (Ic), IIc, (IVc), VIIc (++).

Opmerkingen

Zie 10, 11, 15.

Zie legenda-eenheid 36 en 37.

15 Schraalland

Structurele eenheid

Halfnatuurlijke landvegetatie (c).

Omschrijving

Onbemest en voedselarm grasland. Het kan zowel permanent weiland als hooiland zijn. Bijna altijd kalkarm. Geen rivierduin (zie 17); geen krijthellinggrasland (zie 27); geen binnenduingrasland (zie 14); geen drasland, natte hooiweide (zie 49).
Het is qua oppervlak op de top. krt. herkenbaar; de notering is die van heide of grasland. Hieronder valt het zg. blauwgrasland: onbemest schraal hooiland, waarvan de typerende kleur bepaald wordt door Pijpestro, Blauwe zegge en Tandjesgras.
Dit ecotoop 15 omvat dus zowel droge als natte schraallanden.

Begrenzing

In het veld vaststellen.

Verbreiding

Zie Stumpel-Rienks (1974b) en onderzoekteam LM (1976)

Synoniem

Heischraalgrasland; blauwgrasland.

Vegetatietypering

Ass. 16 Ab 9 : Ranunculo-Agrostietum caninae; (Id),(IId), IIId, IVd, V (c+) d, (VId), (VIIc) (++)

Ass. 20 Ba 1 : Ornithopodo-Corynephoretum; Ic, IIIc, VIIc (++)

Ass. 20 Ba 3 : Festuco-Thymetum serpylli; Ic,IIIc, VIIc (+).

Ass. 20 Ba 4 : Agrostietum tenuis; Ic, IIIc, VIIc (++).

Ass. 20 Bb 3 : Associatie van Dianthus deltoides en Herniaria glabra; IIIc (+).

Ass. 22 Aa 1 : Violetum calaminariae; IIIc (+).

Ass. 25 Ac 1 : Cirsio-Molinietum; IIIc,IVc (+). (Blauwgrasland).

Ass. 27 Ba 2 : Parnassio Caricetum pulicaris (++).

Ass. 29 Aa 2 : Ericetum tetralicis; Ic, VIc, VIIc (++).

Ass. 30 Aa 1 : Nardo-Gentianetum pneumonanthes; Ic, (IIc),(IVc), VIIc (+).

Ass. 30 Aa 3 : Hyperico maculatae-Polygaletum; (Ic), IIc, (IVc), VIIc (+).

Opmerkingen

Zie ter aanvulling en vergelijking ook 14, 17, 49 en van 12 trilveen.
Zie legenda-eenheid 2, 3, 5, 14, 15, 16,en 24.

16 Kreek (restant) - Kreek en voormalige kreek

Structurele eenheid

Water- en moerasvegetatie (e).

Omschrijving

Waterloop die zijn ontstaan dankt aan de eroderende werking van getijstromingen (zout). Ook voormalige zoute kreken, nu verland en/of van de zee afgesloten; het milieu kan dan nog brak zijn.
Op de legenda van dé p.n.v.-kaart worden kreken onderscheiden.

Begrenzing

Water, moeras, oevers.

Synoniem

Kreek.

Vegetatietypering

Ass. 2 Aa 1 : Zosteretum marinae; Zg (++).
Verbond 3 Aa : Ruppion maritimae; Zg (++)
Ass. 5 Bc 2 : Ranunculetum baudotii; IIIe, Ve (++).
Ass. 14 Aa 2 : Spartinetum townsendii; Zg (++).
Ass. 17 Bb 1 : Althaeo-Calystegietum sepium, struct. eenheid niet genoemd, voorkeur Ic. en Zg (+)
Ass. 17 Bb 2 : Atriplici-Cirsietum arvensis; struct.eenheid niet genoemd, voorkeur IIIc en Zg (+).
Ass. 17 Bb 3 : Atriplici-Agropyretum pungentis; struct.eenheid niet genoemd, voorkeur IIIc en Zg (++).
17 app. Ass. 1 : Sonchetum palustris; struct.eenheid niet genoemd, voorkeur IIIc + d, IVc + d, Vc + d (++).
19 Aa 2 : Gemeenschap van Veronica anagallis-aquatica en Polygonum hydropiper; IIIe, IVe, Ve (++).
Ass. 19 Ab 3 : Ranunculo-Apietum nodiflori; IIIe (+).
Ass. 19 Ba 3 : Scirpo-Phragmitetum; IVe, Ve (++).
Ass. 19 Ba 9 : Scirpetum maritimi; IVe, Ve (+++).
Ass. 19 Ba 10 : Scirpetum triquetri et maritimi; IVe, Ve (+++)
Ass. 24 Aa 3 : Halimonietum portulacoidis; Zg (+).
Ass. 24 Ab 1 : Juncetum gerardii; Zg (++).
Ass. 24 Ab 2 : Artemisietum maritimae; Zg (+).
Ass. 24 Ac 1 : Puccinellietum distantis; Zg (+).

Opmerkingen

De vegetatietypen vallen in de struct.eenheden e en Zg(=c). c Komt voor omdat ook landvegetaties voorkomen.

Zie ook 20 en voor sterk verzoete ecotopen ook 21.

Zie legenda-eenheid 34.

17 Rivierduin - Droog stroomdalgrasland.

Structurele eenheid

Halfnatuurlijke landvegetatie (c).

Omschrijving

Grasland hoger gelegen t.o.v. de rest van de uiterwaard , met stroomdalvegetatie. Droog; bodem veelal uit kalkrijk zand bestaande. Niet bedoeld is de geomorfologische betekenis van het woord, welke een andere is dan hier omschreven. Geen jeneverbesstruweel (zie 80), geen ander struweel voor zover goed ontwikkeld.

Begrenzing

In het veld vaststellen; op de top.krt. deels herkenbaar.

Verbreiding

In F. Zie onderzoekteam LM (1976)

Vegetatietypering

Ass. 20 Bb 1 : Sedo-Thymet pulegioidis; IIIc (+).

Ass. 20 Bb 2 : Associatie van Euphorbia seguieriana en E. cyparissias; IIIc (++).

Ass. 21 Aa 2 : Medicagini-Avenetum pubescentis; (IIc), IIIc (VIIc) (+).

Ass. 25 Ba 3 : Lolio-Cynosuretum; Id, IId, IIId, IVd, Vd, VId, VIId (++)

Ass. 31 Aa 1 : Trifolio (medii)- Agrimonietum; IIc, IIIc (++)

Opmerkingen

Zie 37 en 47.

18 Duinmeer

Structurele eenheid

Water- en moerasvegetatie (e).

Omschrijving

Uitgestoven laagte (del of duinpan), permanent of tijdelijk water bevattend. Herkenbaar op de top. kaart. Géén infiltratieplas of gegraven duinplas (zie 63)

Begrenzing

Water, oevers, moeras. Oever kan breed zijn bij lage waterstand.

Verbreiding

Zie voor natte valleien ook onderzoekteam LM (1976)

Vegetatietypering

Ass. 5 Ba 11 : Groenlandietum densae; IIIe, IVe, Ve (+++).
Ass. 5 Ca 2 : Potametum graminei; Ie, VIIe (+++).
Ass. 6 Aa 1 : Eleocharitetum multicaulis; Ie, VIe, VIIe (++).
Ass. 6 Aa 2 : Samolo-Littorelletum; Ie, VIe, VIIe (+).
Ass. 6 Aa 5 : Ranunculo-Juncetum bulbosi; Ie, VIe, VIIe (+++).
Ass. 6 Aa 6 : Pilularietum globuliferae; Ie, VIe, VIIe (++).
Ass. 10 Aa 1 : Cicendietum filiformis; Ic, VIIc (+++).
Ass. 19 Ca 1 : Cladietum marisci; IVe, Ve (+++).
Ass. 27 Aa 2 : Caricetum trinervi-nigrae; IVe, VIIe (+).
Sociatie van Typha augustifolia, struct. eenheid niet genoemd.Misschien VIIe (+)[1)]
Sociatie van Carex rostrata, struct. eenheid niet genoemd.Misschien VIIe (+)[1)]

Opmerkingen

De vegetatietypen vallen in de struct. eenheden c en e. c komt voor omdat oevers worden meegerekend.
Zie ook 10 en 11.
Zie legenda-eenheid 36.

1) Zie Ass. 27 Aa 2 in Westhoff & den Held.

19 Zandplaat (begroeid) - Zandplaat

Structurele eenheid

Gemeenschappen van zilte gronden, nagenoeg tot geheel natuurlijke vegetatie (c).

Omschrijving

Overwegend zandige opwas voor de kust (en dan zout en nagenoeg onbegroeid) of in een afgesloten zeearm (en dan verzoetend of zoet en min of meer begroeid).

Begrenzing

Gehele plaat, met aanspoelselgordel.

Synoniem

Zandplaat.

Vegetatietypering

Ass.	2 Aa	2 :	Zosteretum marinae stenophyllae; Zg (+)
Ass.	8 Aa	1 :	Salicornietum strictae; Zg (+)
Ass.	9 Ba	1 :	Atriplicetum littoralis; Zg (+).
	9 Bb	2 :	Sociatie van Cakile maritima; Zg (++)
Ass.	14 Aa	2 :	Spartinetum townsendii; Zg (++)
Ass.	15 Aa	2 :	Agropyretum boreo-atlanticum; VIIc (++)
Ass.	19 Ba	10 :	Scirpetum triquetri et maritimi; IVe, Ve (+)

Opmerkingen

De vegetatietypen vallen in de struct.eenheden c, e, en Zg (= c).

e komt voor omdat brakke moerasvegetaties voorkomen.

Zie ook 4.

Zie legenda-eenheid 30, 33 en 38.

20 Kwelder, schor, gors - Kwelder en schor en gors

Structurele eenheid

Gemeenschappen van zilte gronden, allen nagenoeg tot geheel natuurlijk (c).

Omschrijving

Met grasland begroeide strook van de getijdenzone, die niet meer dagelijks overstroomd wordt. Over het algemeen spreekt men in het Waddengebied van kwelder en in ZW-Nederland van schor en gors. Er zijn uitzonderingen, bijv. de "schorren" bij polder "Eendracht" op Texel. Kwelder en schor zijn zoute gronden, waar een gesloten vegetatiedek meestal pas boven de gemiddelde hoogwaterlijn optreedt.
Een gors ligt in het estuariene gebied met zoet en brak water en een gesloten vegetatiedek treedt meestal al beneden de gemiddelde hoogwaterlijn op.
Wanneer op een gors het zoete water overheerst, zal men er meestal wilgengrienden aantreffen (zie 23). Bij overheersing van zout water ontstaan grasgorzen en riet- of biezengorzen (iets zoeter) (hier bedoeld). Geen landaanwinningskwelder (zie 53).

Begrenzing

Van duin of dijkvoet tot daar waar de vegetatie niet meer gesloten is.

Verbreiding

Zie de p.n.v.-kaart, legenda-eenheid s(= 33)

Vegetatietypering

Ass. 8 Aa 1 : Salicornietum strictae; Zg (+).

Ass. 9 Aa 1 : Suaedetum maritimae; Zg (+).

Ass. 10 Aa 1 : Cicendictum filiformis; Ic, VIIc (+++).

Ass. 14 Aa 2 : Spartinetum townsendii; Zg (++).

Ass. 16 Ab 1 : Potentillo-Festucetum arundinaceae (Id), (IId), (IIId), (IVd), Vc(+d), (VId), (VIIc) (+).

16 Ab 6 : Gemeenschap van Agrostis stolonifera subvar. salina en Trifolium fragiferum; (Id), (IId), (IIId), (IVd), Vc(+d), (VId), (VIIc) (+).

16 Ab 7 : Gemeenschap van Ononis spinosa en Carex distans; (Id), (IId), (IIId), (IVd), Vc(+d), (VId), VIIc (+).

Ass. 16 Ab 8 : Poo-holoetum; Id, IId, IIId, IVd, Vd + c, VId, (VIIc) (+++).

Ass. 17 Bb 1 : Althaeo-Calystegietum sepium. Struct.eenheid niet genoemd. Voorkeur heeft IIIc en Zg (+). Verdwenen?

Ass. 17 Bb 2 : Atriplici-Cirsietum arvensis. Struct.eenheid niet genoemd. Voorkeur heeft IIIc en Zg (+) (relicten).

Ass. 17 Bb 3 : Atriplici-Agropyretum pungentis. Struct.eenheid niet genoemd. Voorkeur heeft IIIc en Zg. (++)

Ass. 17 Bb 4 : Associatie van Juncus maritimus en Oenanthe lachenalii; Struct.eenheid niet genoemd. Voorkeur heeft IIIc en Zg (++)

19 Aa 2 : Gemeenschap van Veronica anagallis-aquatica en Polygonum hydropiper; IIIe, IVe, Ve (++).

Ass. 19 Ab 3 : Ranunculo-Apietum nodiflori; IIIe (+++).

Ass. 19 Ba 3 : Scirpo-Phragmitetum; IVe, Ve (++).

Ass. 19 Ba 4 : Typhetum latifoliae; IVe, Ve (+++)

Ass. 19 Ba 7 : Sociatie van Glyceria maxima; IVe, Ve (+++).

Ass. 19 Ba 10 : Scirpetum triquetri et maritimi; IVe, Ve (++).

Ass. 23 Aa 1 : Sagino maritimae-Cochlearietum danicae; VIIc (+).

Ass. 24 Aa 1 : Puccinellietum maritimae; Zg (+).

Ass. 24 Aa 2 : Plantagini-Limonietum; Zg (+).

Ass. 24 Aa 3 : Halimonietum portulacoidis; Zg (++).

Ass. 24 Ab 1 : Juncetum gerardii; Zg (++).

Ass. 24 Ab 2 : Artemisietum maritimae; Zg (++).

Ass. 24 Ac 1 : Puccinellietum distantis; Zg (++).

Ass. 25 Ba 3 : Lolio-Cynosmetum; Id, IId, IIId, IVd, Vd, VId, VIId (+++)

Opmerkingen

De vegetatietypen vallen in de structurele eenheden c, d, e en Zg (=c).
d hoort hier in principe niet thuis (zie opmerkingen bij de hoofdreeksen).
e komt voor door het voorkomen van kreken e.d.

Zie voor overgangen ook 3, 4, 10, 11, 16, 53.
Zie legenda-eenheid 33, 35 en 38.

21 Oude rivierloop - Voormalige rivierloop

Structurele eenheid

Water- en moerasvegetatie (e).

Omschrijving

Afgesloten rivierarm ("dode arm").

Begrenzing

Water, oevers, moeras.

Verbreiding

Zie onderzoekteam LM (1976)

Vegetatietypering

Ass. 5 Aa 1 : Potametum lucentis; IIe, IVe, Ve (+)
Ass. 5 Ab 1 : Nymphoidetum peltatae; IIIe, IVe, Ve (++)
Ass. 5 Ab 2 : Potameto-Nupharetum; IIIe, Ve (++)
Ass. 5 Bb 1 : Hydrocharito-Stratiotetum; IIIe, IVe, Ve (+++)
Ass. 5 Bc 5 : Ranunculetum peltati ;IIIe, Ve (++)
Ass. 6 Aa 4 : Eleocharitetum acicularis; Ie, VIe, (VIIe) (++)
Ass. 16 Ab 10 : Caricetum vulpinae; Id, IId, IIId, IVd, Vd +)c, VId, (VIIc) (+)
Ass. 19 Ba 1 : Scirpetum lacustris; IVe, Ve (++)
Ass. 19 Ba 2 : Thyphetum angustifoliae; IVe, Ve (++)
Ass. 19 Ba 3 : Scirpo-Phragmitetum; IVe, Ve (++)
19 Ba 5 : Gemeenschap van Acorus calamus en Iris pseudacorus; IVe, Ve (+++)
19 Ba 7 : Sociatie van Glyceria maxima; IVe, Ve (++)
Ass. 19 Bb 2 : Sparganio-Sagittarietum; Ve (+++)
Ass. 19 Ca 3 : Caricetum hudsonii; IVe, Ve (++)
19 Ca 7 : Sociatie van Phalaris arundinacea; IVe, Ve (++)
Ass. 25 Ab 1 : Valeriano-Filipenduletum; IIIc, IVe, Ve (+++)

Opmerkingen

De vegetatietypen vallen in de struct. eenheden c en e, c komt voor omdat oevers worden meegerekend.

Zie ook: 48.
Zie legenda-eenheid 18.

22 Moerasbos - Broekbos en ander moerasbos

Structurele eenheid

Bosvegetatie (a).

Omschrijving

Bos op natte moerassige bodem met stagnerende waterafvoer. Met name Elzen-, Wilgen- en Berkenbroekbos. Ook laagveenmoerasbos, wanneer dat géén deel uitmaakt van een laagveenmoerascomplex (c.f.12). Wanneer Berkenbroekbos deel uitmaakt van een hoogveencomplex (2) valt het daaronder.

Begrenzing

In het veld vaststellen.

Synoniem

Berkenbroekbos

Vegetatietypering

Ass. 19 Ca 1 : Cladietum marisci; IVe, Ve (+++).
Ass. 19 Ca 3 : Caricetum hudsonii; IVe, Ve (++).
Ass. 19 Ca 6 : Caricetum appropinquatae; IVe, Ve (++).
Ass. 25 Ab 1 : Valeriano-Filipenduletum; IIIc, IVe, Ve (+++).
Ass. 27 Aa 1 : Caricetum curto-echinatae; IVe, VIIe (+++).
Ass. 32 Aa 1 : Myricetum gale; IVb, VIb, VIIb (++).
Ass. 32 Aa 2 : Frangulo-Salicetum auritae; IVb, VIIb (++).
Ass. 32 Aa 3 : Alno-Salicetum cinereae; IVb, VIIb (++).
Ass. 35 Aa 1 : Carici elongatae-Alnetum; IVa (+).
Ass. 35 Aa 2 : Carici laevigatae-Alnetum;IVa (++).
Ass. 36 Ab 1 : Betuletum pubescentis; VIb (+).

Opmerkingen

De vegetatietypen vallen in de struct. eenheden a, b en e.
b komt voor omdat ook struweelvegetaties (mantel) voorkomen.
e is opgevoerd omdat ook moerasvegetaties voorkomen.

Zie ook 2 en 12.

Zie legenda-eenheid 14, 15, 16, 18, 24, 27, en 28.

23 Vloedbos - Wilgenvloedbos

Structurele eenheid

Bosvegetatie (a).

Omschrijving

Rivierbegeleidend, vaak in de uiterwaard gelegen wilgenstruweel of bos (vaak als hakhout geëxploiteerd) op jonge, voedselrijke, regelmatig overspoelde bodem.

Een belangrijk onderscheid met 32 (oudere griend) is de regelmatige overspoeling en de beter te typeren vegetatie.

Begrenzing

In het veld vaststellen.

Verbreiding

Zie p.n.v.-kaart legenda eenheid m (=19).

Vegetatietypering

Ass. 19 Ba 3 : Scirpo-Phragmitetum; IVe, Ve (+++).

Ass. 33 Aa 1 : Salicetum triandro-viminalis; IIIb , V a + b (+).

Ass. 33 Aa 3 : Salicetum albo-fragilis; V a + b (+).

Opmerkingen

De vegetatietypen vallen in de struct. eenheden a en b.

b komt voor omdat dit ecotoop deels uit struweeltypen bestaat.

Zie legenda-eenheid 19.

24 Waterloop (beek, riviertje) - Waterloop

Structurele eenheid

Water- en moerasvegetatie (e).

Omschrijving

Kleine, tamelijk ondiepe, natuurlijke of gegraven waterloop (= met stromend water). Zoals beek, riviertje, spreng, bepaalde oude wetering. Meestal geen gereguleerde beek (zie 57). Geen voormalige beekloop (zie 79). Geen bron (zie 5). Op de top.krt veelal met het veld met genoemde naam weergegeven, voorzien van stroomrichtingpijl.

Begrenzing

Water, (zand-)banken, oevers, moeras.

Synoniem

Waterloop.

Vegetatietypering

Ass. 5 Ba 11 : Groenlandietum densae; IIIe, IVe, Ve (++)
Ass. 5 Bc 3 : Ranunculetum fluitantis; IIIe, Ve (+)
Ass. 5 Bc 4 : Ranunculetum hederacei; IIIe, Ve (+)
Ass. 5 Bc 5 : Ranunculetum peltati; IIIe, Ve (+++)
Ass. 5 Ca 1 : Myriophylletum alterniflori; Ie, (VIIe) (+)
Ass. 10 Aa 5 var. d : Isolepido-Stellarietum; Ic, Ve, (VIIc) (+)
Ass. 11 Aa 3 : Leersio-Bidentetum; Ie, IIId, IVe, Ve, VId (++)
17B app. ass. 1: Soncho-Epilobietum hirsuti; struct. eenheid niet genoemd. Voorkeur heeft IIIc + d, IVc + d, Vc + d
Ass. 19 Aa 1 : Sparganio-Glycerietum fluitans; IIIe, IVe, Ve (+++)
Ass. 19 Ab 1 : Scrophulario-Apietum nodiflori; IIIe (+)
Ass. 19 Ab 2 : Montio-Apietum nodiflori; IIIe (+)
Ass. 19 Ab 3 : Ranunculo-Apietum nodiflori; IIIe (++)
Ass. 19 Bb 2 : Sparganio-Sagittarietum; Ve (+++)
Ass. 25 Ab 1 subass. c,d : Valeriano-Filipenduletum; IIIc, IVe, Ve (+++)
Ass. 26 Aa 1 : Philonotido fontanae-Montietum; IIe (+)
Ass. 26 Aa 4 : Pellio-Conocephaletum; Ie, IIe, IIIe (+)

Opmerkingen

De vegetatietypen vallen in de struct. eenheden c, d en e; c en d komen voor omdat oevers worden meegerekend.

Zie legenda-eenheid 8.

25 Droge heide

Structurele eenheid

Halfnatuurlijke landvegetatie (c).

Omschrijving

Droge heide met hoofdzakelijk Calluna vulgaris als aspect bepalende soort. Al dan niet met ven(nen), paden, karresporen, opslag van berk of den of jeneverbes, leemkuilen. Geen duinheide, geen heischraalgrasland, geen Molinia coeruleagrasland, geen echt jeneverbesstruweel (zie 80 en de opmerking daarbij).

Begrenzing

Heideveld met paden en sporen tot daar waar de grond vochtiger wordt en/of andere soorten gaan domineren. Opslag van den, berk en jeneverbes zijn meegerekend. In het veld dient te worden vastgesteld om welke soorten het gaat en/of de vegetatie soms tot struweel of bos dient te worden gerekend.

Vegetatietypering

Ass. 10 Aa 2 : Spergulario-Illecebretum; Ic, VIIc (++).
Ass. 18 Aa 1 : Epilobio-Senecionetum sylvatici; Ic, VId (++).
Ass. 20 Aa 1 : Spergulo-Corynephoretum; Ic (+).
Ass. 20 Ba 1 : Ornithopodo-Corynephoretum; Ic, IIIc, VIIc (+++).
Ass. 20 Ba 3 : Festuco-Thymethum serpylli; Ic, IIIc, VIIc (++).
Ass. 20 Ba 4 : Agrostietum tenuis; Ic, IIIc, VIIc (++).
Ass. 30 Aa 3 : Hyperico maculatae-Polygaletum; (Ic), IIc,(IVc), VIIc (++).
Ass. 30 Ba 1 : Genisto pilosae-Callunetum; Ic, VIIc (+).

Opmerkingen

De vegetatietypen vallen in de structurele eenheden c en d komt voor vanwege sterkere anthropogene invloeden.

Zie legenda-eenheid 1, 2, 3,4 en 24.

26 Moeras - - Overig moeras

Structurele eenheid

Water- en moerasvegetatie (e).

Omschrijving

Moerassige, drassige plaatsen die op de top. krt. als "drasland met riet of biezen" zijn aangegeven en die niet tot een ander ecotoopcomplex te rekenen zijn. Niet met opgaand hout begroeid. Geen weidebronnen.

Begrenzing

Water, drasland tot waar droger (gras-)land begint.

Vegetatietypering

Ass. 11 Aa 4 : Ludwigietum palustris; (Ie),(IIId),IVe, Ve, (VId) (+) Verdwenen?
Ass. 19 Ba 3 : Scirpo-Phragmitetum; IVe, Ve (+++)
Ass. 19 Ba 4 : Thyphetum latifoliae; IVe, Ve (+++)
19 Ba 7 : Sociatie van Glyceria maxima; IVe. Ve (+++)
Ass. 19 Bb 1 : Rorippo-Oenanthetum aquaticae; Ve (+++)
Ass. 19 Ca 1 : Cladietum marisci; IVe, Ve (+++)
Ass. 19 Ca 3 : Caricetum hudsonii; IVe, Ve (++)
Ass. 25 Ab 1 : Valeriano-Filipenduletum; IIIc, IVe, Ve (+++)

Opmerkingen

De vegetatietypen vallen in de struct. eenheden d en e; d hoort hier in principe niet thuis. Zie par. 3.1.2.

27 Kalkgrasland - Krijthellinggrasland

Structurele eenheid

Halfnatuurlijke landvegetatie (c).

Omschrijving

Halfnatuurlijk grasland, soms extensief beweid of gemaaid op een krijthelling. Alleen in Kr.

Begrenzing

Perceelsgrens, bos- of struweel; in het veld vaststellen.

Verbreiding

Alleen in het Krijt-district. Zie onderzoekteam LM (1976).

Synoniem

Krijthellinggrasland.

Vegetatietypering

Ass. 21 Aa 1 : Koelerio-Gentianetum; IIc, (IIIc), (VIIc) (+).

Zie legenda-eenheid 8.

28 Petgat, legakker, veenput - a. Petgat- en legakker
b. Veenput in hoogveengebied

Structurele eenheid

Water- en moerasvegetatie (e) en halfnatuurlijke landvegetatie (c).

28a. Petgat en legakker

Omschrijving

1. petgat: met water gevuld turfgat dat door natte vervening is ontstaan (ook: trekgat) (water- en moerasvegetatie: e).
2. legakker: lange, smalle strook grond, waarop men bij uitvening van een plas het gebaggerde veen liet drogen (ook: zetakker, zetwal, ribbe) (halfnatuurlijke landvegetatie: c).
1 en 2: Min of meer geïsoleerd gelegen t.o.v. andere ecotopen uit het laagveenmoerascomplex (zie 12) en deswegen daar niet samen mee voorkomend. Petgat en legakker zijn wel onafscheidelijk aan elkaar gebonden.

Begrenzing

1. petgat: water, oevers, moeras (maar geen goed ontwikkeld laagveenmoeras). Is de afstand tussen de legakkers ca. 100 m of meer, dan wordt er van een plas (zie 48) gesproken.
2. legakker: akker met begroeiing (kruiden, struweel, bomen), wortelend in de akker. Geen oeverbegroeiing, wortelend in de ondiepe oeverzone van het petgat.

Nieuwe omschrijving

Idem; het ecotoop veenput wordt apart beschreven (28b).

Vegetatietypering

zie onder 12 en 48.

28b. Veenput in hoogveengebied

Omschrijving

Overblijfsel van onregelmatige vervening in een afgegraven hoogveengebied. Niet behorend tot hoogveencomplex (2). Water- en moerasvegetatie: e. Bevat water en soms regenererend hoogveen.
Ook: boerenveenput, turfgat.

Begrenzing

Water, oevers, moeras.

Verbreiding

O.a. de Peel en Z.O. Drenthe.

Zie onderzoekteam LM (1976) onder "hoogveen".

Nieuwe omschrijving

Idem; het ecotoop "petgat en legakker" wordt apart beschreven (28a).

Vegetatietypering

Ass. 11 Aa 3 : Leersio-Bidentetum; Ie, IIId, IVe, Ve, VId (++)

Ass. 19 Ba 4 : Typhetum latifoliae; IVe, Ve (++)

28 Aa 7 : Sociatie van Sphagnum cuspidatum; (VIa), VIe (+)

28A app. ass. 1: Sphagno-Sparganietum angustifolii; VIe (+).

Ass. 29 Ba 1 : Erico-Sphagnetum magellanici; (IVe), VIa (+)

Opmerkingen

De vegetatietypen vallen in de struct. eenheden a, d en e; a komt voor omdat hier sprake kan zijn van hoogveenvorming (groep VIa!) en d omdat oevers worden meegerekend.

Zie ook: 2.

Zie legenda-eenheid 27 en 28.

29 Kolk, wiel - doorbraakkolk - doorbraakkolk

Structurele eenheid

Water- en moerasvegetatie (e).

Omschrijving

Kolk ontstaan bij doorbraak van een rivier- of zeedijk. (ook waai en waal genoemd). Soms tot 35 m. diep en enkele ha groot.

Begrenzing

Water, oevers, moeras.

Verbreiding

In het gebied der grote rivieren, rond het IJsselmeer, op de Z-Hollandse en Zeeuwse eilanden.

Vegetatietypering

Ass. 5 Ab 1 : Nymphoidetum peltatae; IIIe, IVe, Ve (++)
Ass. 5 Ab 2 : Potameto-Nupharetum; IIIe, Ve (+++)
Ass. 19 Ba 1 : Scirpetum lacustris; IVe, Ve (+++)
Ass. 19 Ba 2 : Thyphetum angustifoliae; IVe, Ve (+++)
Ass. 19 Ba 3 : Scirpo-Phragmitetum; IVe, Ve (+++)
19 Ba 5 : Gemeenschap van Acorus calamus en Iris pseudacorus; IVe, Ve (+++)
19 Ba 7 : Sociatie van Glyceria maxima; IVe, Ve (++)
Ass. 25 Ab 1 : Valeriano-Filipenduletum; IIIc, IVe, Ve (+++)

Opmerkingen

De vegetatietypen vallen in de struct. eenheden c en e; c komt voor omdat oevers worden meegerekend.

Zie ook 21.

Zie legenda-eenheid 18.

30 Stins, parkbos - Buitenplaats met parkbos en veelal een stinzeflora

Structurele eenheid

Bosvegetatie (a).

Omschrijving

Niet voor houtproductie bestemd bos van een buitenplaats, waar veelal exotische soorten en/of stinzeplanten (= overwegend in het voorjaar bloeiende bol- en knolgewassen) worden aangetroffen.
Belangrijker dan het al of niet voorkomen van stinzeplanten is de aanwezigheid van een stinzemilieu.

Begrenzing

Landgoedgrens; zie top. krt.

Vegetatietypering

Ass. 38 Aa 5: Violo odoratae-Ulmetum; IIIa (a)
Ass. 38 Aa 6: Fraxino-Ulmetum; IIIa (++)
Ass. 38 Aa 7: Anthrisco-Fraxinetum; IIIa (++).

Zie 8 en 31.
Zie legenda-eenheid 11 en 29.

31 Oud voedselrijk loofbos, ouder dan 50 jaar - Oud loofbos op droge tot vochtige voedselrijke grond met goed ontwikkelde, typische ondergroei

Structurele eenheid

Bosvegetatie (a).

Omschrijving

Loofbos waarvan het bosmilieu ter plaatse oud en zoveel mogelijk continu is. Een goed ontwikkelde, typische ondergroei is aanwezig. De bomen zijn minstens 50 jaar oud. Op droge- vochtige,voedselrijke grond. Niet op drassige grond. Kapvlakte wordt hiertoe gerekend, als deze deel uitmaakt van groter boscomplex. Ook de mantel en zoom, voor zover ze één geheel met het bos vormen. Ook eikenhakhout (cf. 32). Geen populierenbos (zie echter wel 38 Aa 2). Geen vloedbos (zie 23). Geen moerasbos (zie 22).

Begrenzing

Perceelsgrenzen; in het veld vaststellen

Verbreiding

Zie onder de "hoofdreeksen" a = bosvegetatie. (bijlage 3 van LM-rapport).

Vegetatietypering

Ass. 17 Ab 1 : Alliario-Chaerophylletum temuli; IId,IIId, VIIc (+++).
Ass. 18 Aa 2 : Digitali-Epilobietum augustifolii; IIc (++). (++).
Verbond 18 Ab : Fragarion vescae; IIIc (++).
Ass. 31 Aa 1 : Trifolio (medii)- Agrimonietum; IIc, IIIc (+++).
Ass. 34 Aa 1 : Carpino-Prunetum spinosae; IIb, IIIb (++).
Ass. 34 Aa 2 : Sambuco-Prunetum spinosae; IIb, IIIb (++).
Ass. 34 Ab 3 : Ulmo-Clematidetum; IIb, IIIb (++).
Ass. 34 Ab 4 : Orchio-Cornetum; IIb, (IIIb) (++).
Verbond 34 Ba : Sambuco-Salicion capreae; IIIb (++).

Ass. 38 Aa 1 : Carici remotae-Fraxinetum; IIIa (+).
Ass. 38 Aa 2 : Consortium van Carex remota en Populus nigra; IIIa (+).
Ass. 38 Aa 3 : Pruno (=Pado) - Fraxinetum; IIIa (+).
Ass. 38 Aa 4 : Macrophorbio-Alnetum; IIIa (+).
Ass. 38 Aa 5 : Violo odoratae-Ulmetum; IIIa (+).
Ass. 38 Aa 6 : Fraxino-Ulmetum; IIIa (+).
Ass. 38 Aa 7 : Anthrisco-Fraxinetum; IIIa (+).
Ass. 38 Aa 8 : Crataego-Betuletum; IIIa, VIIa (+).
Ass. 38 Ab 1 : Stellario-Carpinetum; IIa (+).

Opmerkingen

De vegetatietypen vallen in de struct. eenheden a, b, c en d.

b, c en d komen voor omdat mantel en zoom (en kapvlakte) worden meegerekend.

Zie legenda-eenheid 5 tot 15, 20, 21, 24, 25 en 30.

32 Oudere griend, ouder dan 15 - 20 jaar - Oude griend (hakhout) op vochtige tot natte voedselrijke grond met goed ontwikkelde, typische ondergroei

Structurele eenheid

Bosvegetatie (a).

Omschrijving

Hakhout met grote stobben op vochtige tot natte voedselrijke grond. Voornamelijk Els, Es en Wilg. Op uiterwaarden en komkleigronden. Het bosmilieu is oud en zoveel mogelijk continu. Een goed ontwikkelde, typische ondergroei is aanwezig. Wanneer hakhout lange tijd niet gesneden is ontstaat een overgangsvorm naar opgaand bos. Soms wordt dit bevorderd door één stam per stobbe te laten staan (spaartelg).

Afgezet hakhout vertoont een typische kapvlakte vegetatie. Soms wordt hakhout ingeplant met populier.

Geen hakhout op droge en/of voedselarme grond. Geen eikenhakhout (zie 31).

Op de top.krt. als 'kreupelhout of griend' aangegeven. Lange tijd niet gesneden grienden zijn vaak als 'loofhout' aangegeven.

Begrenzing

Perceelsgrens

Synoniem

Griend

Verbreiding

In het rivierengebied

Vegetatietypering

Niet bekend. In dit ecotoop is het extra duidelijk dat er slechts sprake is van verwantschap met bepaalde syntaxa.

Verbond 33 Aa : Salicion albae; III b, V a+b (++).

Ass. 38 Aa 6 : Fraxino-Ulmetum; IIIa (++).

Opmerkingen

De vegetatietypen vallen in de struct. eenheden a en b. b komt voor omdat dit ecotoop deels uit struweeltypen bestaat.

Zie ook 31.

Zie legenda-eenheid 14, 18 en 19.

33 Inlaag

Structurele eenheid

Halfnatuurlijke landvegetatie (c).

Omschrijving

Strook land, ontstaan doordat men binnen de buitenzeedijk, op plaatsen waar men vreesde deze zeedijk niet te kunnen behouden, een tweede zeedijk aanlegde, de zgn. inlaagdijk.
Er zijn veelal nog zilte/brakke invloeden. Vaak ornithologisch van veel belang.
Zie ook legenda-eenheid sm(=34) van de p.n.v.-kaart.

Begrenzing

Gebied binnen de dijken.

Verbreiding

Z-Hollandse en Zeeuwse eilanden.

Vegetatietypering

Verbond 3 Aa : Ruppion maritimae; Zg (++).
Ass. 8 Aa 1 : Salicornietum strictae; Zg (++).
Ass. 14 Aa 2 : Spartinetum townsendii; Zg (++).
Ass. 16 Ab 8 : Poo-Lolietum; Id, IId, IIId, IVd, Vd + c, VId,(VIIc) (+++).
Ass. 19 Ba 9 : Scirpetum maritimi; IVe, Ve (+++).
Ass. 24 Aa 1 : Puccinellietum maritimae; Zg (++).
Ass. 24 Ab 1 : Juncetum gerardii; Zg (++).
Ass. 24 Ac 1 : Puccinellietum distantis; Zg (++).
Ass. 24 Ac 2 : Puccinellietum fasciculatae; Zg (+).
Ass. 25 Ba 3 : Lolio-Cynosuretum; Id, IId, IIId, IVd, Vd, VId, VIId (+++)
Ass. 33 Aa 3 : Salicetum albo-fragilis; Va + b (++).

Opmerkingen

De vegetatietypen vallen in de struct.eenheden a, b, d, e en Zg (= c).
a. en b. komen voor omdat struweel- en bosvorming kan optreden; doordat cultuurgrasland voorkomt; e. omdat moerasvegetaties kunnen voorkomen.

Zie ook 16 en 20.

34 Eendenkooi

Structurele eenheid

Bosvegetatie (a) en water- en moerasvegetatie (e).

Omschrijving

Vanginrichting voor eenden met in het midden een plas, die vaak met opgaand hout (kooibos) is omgeven. Er zijn nog ca. 100 kooien in Nederland.

Begrenzing

In het veld vaststellen.

Synoniem

Eendenkooicomplex (water, kooibos).

Vegetatietypering

Ass. 35 Aa 1 : Carici elongatae-Alnetum; IVa (+++) (waarschijnlijk)
Ass. 38 Aa 3 : Pruno (= Pado) - Fraxinetum; IIIa (+++).
Ass. 38 Aa 4 : Marcrophorbio-Alnetum; IIIa (++) (zie LM-rapport p. 51).
Ass. 38 Aa 6 : Fraxino-Ulmetum; IIIa (+++).
Ass. 38 Aa 7 : Anthrisco-Fraxinetum; IIIa (++)

Verder niet bekend.

Zie 22, 31 en 48.

Zie legenda-eenheid 13 en 32.

35 Houtwal

Structurele eenheid

Struweelvegetatie (b.).

Omschrijving

Lijnvormige begroeiing in het landschap, die plantengemeenschappen bevat welke veelal als overblijfsel van het oorspronkelijk aanwezige loofbos of de rand daarvan kunnen worden beschouwd en die fungeert als perceelsscheiding.
Vaak op een aarden wal gelegen. Er komen elementen van hagen (44) in voor.
Op de top. krt. aangegeven met de legenda-eenheden "begroeide wallen" en "brede houtranden".
Ook graften en holle wegen in Z.Limburg.

Begrenzing

Wal of rand tot sloot of greppel; in het veld vaststellen.

Synoniem

Houtsingel; eikenwal; elzenwal.

Vegetatietypering

Ass. 17 Ab 1 : Alliario-Chaerophylletum temuli; IId, IIId, VIIc (++).
Ass. 17 Ac 1 : Agropyro repentis - Aegopodietum podagrariae; Id, IId, IIId (++).
Ass. 18 Aa 1 : Epilobio-Senecionetum sylvatici; Ic, VId, (++).
Ass. 18 Aa 2 : Digitali-Epilobietum angustifolii; IIc (++)
Verbond 18 Ab : Fragarion vescae; IIIc (++).
Ass. 31 Aa 1 : Trifolio (medii) - Agrimonietum; IIc, IIIc (+++).
Ass. 31 Aa 2 : Inulo-Polygonatetum odorati; (IIc), VIIc (++).
Ass. 34 Aa 1 : Carpino-Prunetum spinosae; IIb, IIIb (++).
Ass. 34 Aa 2 : Sambuco-Prunetum spinosae; IIb, IIIb (++).
Ass. 34 Ab 1 : Hippophao-Ligustretum; (IIIb), VIIb (++).
Ass. 34 Ab 3 : Ulmo-Clematidetum; IIb, IIIb (++).
Ass. 34 Ab 4 : Orchio-Cornetum; IIb, (IIIb) (++).
Ass. 34 Ab 5 : Solano-Rubetum ulmifolii; IIIb (+).
Verbond 34 Ba : Sambuco-Salicion capreae; IIIb (++).
Verbond 34 Bb : Lonicero-Rubion sylvatici; Ib, IIIb (++).

Opmerkingen

De vegetatietypen vallen in de struct. eenheden b, c en d.
c komt voor omdat zoomvegetaties voorkomen; d komt voor omdat sterk anthropogeen beïnvloede vegetaties voorkomen.

Zie ook 8, 22, 31 en 44.

Zie legenda-eenheid 2, 5, 8, 10, 24 en 30.

36 Oud naaldbos, ouder dan 50 jaar - Oud naaldbos met goed ontwikkelde, typische ondergroei

Structurele eenheid

Bosvegetatie (a).

Omschrijving

Naaldbos waarvan het bosmilieu ter plaatse oud en zoveel mogelijk continu is. Een goed ontwikkelde, typische ondergroei (gesloten kruid-/moslaag) is aanwezig. De bomen zijn minstens 50 jaar oud. Kapvlakte wordt hiertoe gerekend als deze deel uitmaakt van groter boscomplex.

Begrenzing

Perceelsgrenzen; in het veld vaststellen.

Verbreiding

zie onderzoekteam LM (1976).

Vegetatietypering

Verbond 34 Bb : Lonicero-Rubion sylvatici; Ib, (IIIb) (++).

Ass. 36 Aa 1 : Leucobryo-Pinetum; Ib (+).

Ass. 37 Aa 2 : Querco roboris-Betuletum; Ia, VIIa (++).

Ass. 37 Aa 2 : Fago-Quercetum; Ia, VIIa (++).

Zie legenda-eenheid 1, 2, 3 en 4.

37 Rivierdijk

Structurele eenheid

Halfnatuurlijke landvegetatie (c).

Omschrijving

Dijk in het fluviatiel district, zoals rivierbandijk (zowel jong, oud als voormalig = slaper), waterliniedijk en andere (voormalige) waterkerende dijk. Geen spoordijk (zie 63), wegtalud o.i.d. (zie 68). Geen zomerkade.

Begrenzing

Dijkvoet tot dijkvoet, incluis (weg)berm.

Verbreiding

Zie ook onderzoekteam LM (1976).

Synoniem

Oude rivierdijk.

Vegetatietypering

Ass. 16 Aa 2 : Cichorietum intybus; Id, (IId), IIId, (IVd), (Vd), (VIId) (++).

Ass. 16 Ab 1 : Potentillo-Festucetum arundinaceae; (Id), (IId), (IIId), (IVd), Vc(+d), (VId), (VIIc) (+++).

Ass. 16 Ab 3 : Junco-Menthetum longifoliae; (Id), (IId), IIId, IVd, Vc+d, (VId), (VIIc) (+++).

Ass. 17 Ac 1 : Agropyro repentis-Aegopodietum podagrariae; Id, IId, IIId (+++).

Ass. 20 Bb 2 : Associatie van Euphorbia seguieriana en E. cyparissias; IIIc (++).

Ass. 21 Aa 2 : Medicagini-Avenetum pubescentis; (IIc), IIIc, (VIIc) (+).

Ass. 25 Ba 1 : Arrhenatheretum elatioris; (Id), (IIc+d), IIIc(+d), (IVd), Vc, (VId), (VIId) (+).

Ass. 25 Ba 3 : Lolio-Cynosuretum; Id, IId, IIId, IVd, Vd, VId, VId, VIId (+++).

Ass. 31 Aa 1 : Trifolio (medii)-Agrimonietum; IIc, IIIc (++).

Ass, 37 Aa 1 : Querco roboris-Betuletum; Ia, VIIa (++).

Ass. 37 Aa 2 : Fago-Quercetum; Ia, VIIa (++).

Opmerkingen

De vegetatietypen vallen in de struct.eenheden c en d. d Komt voor omdat ook meer anthropogeen beïnvloede dijken kunnen voorkomen.

Zie ook: 17, 47 en 70.

Zie legenda-eenheid 10 en 11.

38 Fort

Structurele eenheid

Weinig of niet natuurlijke landvegetatie (d).

Omschrijving

Een op de top. krt. als zodanig herkenbaar terrein (vesting, fort, schans). Het bestaat uit gracht(en), aarden, stenen en betonnen versterkingen. Verder kunnen voorkomen: huizen, tuinen, wei- en bouwland, weg- en erfbeplanting, houtwal, heg, muurvegetaties enz. Er zijn ca. 150 forten in Nederland. Forten bestaan uit vele van de onderscheiden ecotopen, waarvan een aantal tot de halfnatuurlijke vegetaties gerekend kunnen worden.

Begrenzing

Gracht en omgracht deel van het fort. In sommige gevallen dienen wallen e.d. buiten de gracht meegerekend te worden.
In het veld vaststellen.

Vegetatietypering

Niet bekend.

Zie bij 8, 15, 31, 35, 37, 44, 46, 48, 50, 59, 62, 63, 70, 73-77.

39 Zeereep - Strand en zeereep

Structurele eenheid

Natuurlijke tot halfnatuurlijke dwergstruweel- en kruidvegetatie (c).

Omschrijving

Strand met eventueel duinen zonder begroeiing.

Begrenzing

Laagwaterlijn tot de voet van de eerste, gesloten duinenrij (dichtst bij de zee gelegen).

Nieuwe omschrijving

Strand met eventueel primaire duinen en de eerste, het dichtst bij de zee gelegen, meestal gesloten duinenrij. Deze duinenrij heet de "zeereep". Zie opmerking bij 9.

Nieuwe begrenzing

Laagwaterlijn tot de binnenduinvoet van de zeereep.

Vegetatietypering (bij nieuwe omschrijving)

Ass. 9 Bb 1 : Atriplicetum sabulosae; Zg (+).
9 Bb 2 : Sociatie van Cakile maritima; Zg (+).
9 Bb 3 : Sociatie van Honkenya peploides; Zg (+).
9 Bb 4 : Sociatie van Beta maritima; Zg (+).
Ass. 10 Aa 3 : Centaurio-Saginetum moniliformis; Ic, VIIc (+).
Ass. 12 Ba 3 : Bromo-Corispermetum; Id, IIId, Vd, VIId (+++).
Ass. 15 Aa 1 : Euphorbio-Agropyretum juncei; VIIc (+).
Ass. 15 Aa 2 : Agropyretum boreo-atlanticum; VIIc (+).
Ass. 15 Ab 1 : Euphorbio-Ammophiletum; VIIc (+).
Ass. 15 Ab 2 : Elymo-Ammophiletum; VIIc (+).
Ass. 17 Bb 1 : Althaeo-Calystegietum sepium. Struct. eenheid niet genoemd, voorkeur heeft IIIc en Zg (+).
Ass. 34 Ab 2 : Hippophao-Sambucetum;(IIIb),VIIb (+).

Opmerkingen

De vegetatietypen vallen in de structurele eenheden b,c,d en e. b komt voor omdat struikopslag voorkomt, d vanwege anthropogene invloed; e hoort hier niet thuis (zie par 3.1.2).

Zie voor waterzone en zilte gronden ook 3 en 20.

Zie legenda-eenheid 36.

40 Riet- en biezenland

Structurele eenheid

Water- en moerasvegetatie (e).

Omschrijving

Grote, aaneengesloten riet en/of biezen vegetatie, vooral op klei- of veenbodem. Ook meer lintvormig langs de grote rivieren, vaarten, boezems.

Op de top. krt. als "drasland met riet of biezen" aangegeven.

Op de top. krt. te verwarren met 26, overig moeras.

Geen biezen- en rietgorzen (zie 20).

Begrenzing

Aaneengesloten vegetatie, tot waar die ophoudt.

Verbreiding

Vooral Biesbosch, sommige delen van Holland en Friesland, bij Genemuiden-Kampen, randmeren IJsselmeer.

Vegetatietypering

Ass. 19 Ba 1 : Scirpetum lacustris; IVe, Ve (+++)

Ass. 19 Ba 2 : Thyphetum angustifoliae; IVe, Ve (+++).

Ass. 19 Ba 3 : Scirpo-Phragmitetum; IVe, Ve (++).

19 Ba 6 : Sociatie van Equisetum fluviatile; IVe, Ve (+++).

19 Ba 7 : Sociatie van Glyceria maxima; IVe, Ve (+++).

Ass. 19 Ba 8 : Thelypterido -Phragmitetum; IVe, Ve (+++).

Ass. 19 Ba 9 : Scirpetum maritimi; IVe, Ve (+++).

Ass. 19 Ba 10 : Scirpetum triquetri et maritimi; IVe, Ve (++).

Opmerkingen

Zie legenda-eenheid 16, 19 en 33.

41 Polderdijk

Structurele eenheid

Halfnatuurlijke landvegetatie (c).

Omschrijving

Dijk in het poldergebied van Nederland (voornamelijk het Hafdistrict). Zoals polderboezemkade (op top.krt. afleesbaar), polderdijk, polderkade, waterliniedijk. Soms met struweel of opgaand hout begroeid (bijv. houtkaden). Geen spoordijk (zie 63), wegtalud o.i.d. (zie 68). Niet in F.

Begrenzing

Dijkvoet tot dijkvoet. Ook de eventuele wegberm.

Synoniem

Oude polderdijk.

Vegetatietypering

Typische vegetatie niet bekend.

Opmerkingen

Zie 35, 37, 44, 70.

42 Zeedijk

Structurele eenheid

Halfnatuurlijke landvegetatie (c).

Omschrijving

Alle zeedijken, oud of jong, met of zonder typische vegetatie, met of zonder opgaand hout, enz. Ook voormalige zeedijken ("slapers"), ook dijken met bazaltglooing e.d., ook dammen zoals de Afsluitdijk. Ook bijv. de voormalige Zuiderzeedijk.

Begrenzing

Van dijkvoet tot dijkvoet. Ook de eventuele wegberm.

Synoniem

Oude zeedijk.

Vegetatietypering

Ass. 9 Aa 1 : Suaedetum maritimae: Zg (++)

Ass. 9 Ba 1 : Atriplicetum littoralis; Zg (++)

Ass. 9 Bb 1 : Atriplicetum sabulosae; Zg (++)

9 Bb 2 : Sociatie van Cakile maritimae; Zg (++)

9 Bb 3 : Sociatie van Honkenya peploides; Zg (++)

Ass. 12 Bc 1 : Medicagini-Toriletum nodosae; IIId (+).

Ass. 16 Ab 1 : Potentillo-Festucetum arundinaceae; (Id), (IId), (IIId), (IVd), Vc(+ d), (VId), (VIIc) (++).

17 Bb 5 : Gemeenschap van Lepidium latifolium; Struct.eenheid niet genoemd. Voorkeur heeft IIIc, Zg (+). Zg (+).

Ass. 20 Bc 5 : Anthyllido-Trifolietum scabri; VIIc

Ass. 25 Ba 3 : Lolio-Cynosuretum; Id, IId, IIId, IVd, Vd, VId, VIId (++)

Ass. 31 Aa 1 : Trifolio (medii)-Agrimonietum; IIc , IIIc (++).

Opmerkingen

De vegetatietypen vallen in de struct.eenheden c, d en Zg(=c). d Komt voor omdat ook ruderale vegetatietypen kunnen voorkomen.

Zie ook : 63, 67, 68.

Zie legenda-eenheid 10 en 11.

43 Tichelgat, ontzanding (ondiep) - Tichelgat en ondiepe ontzanding in het rivierengebied.

Structurele eenheid

Water- en moerasvegetatie (e).

Omschrijving

1. Tichelgat: plaats waar klei is afgegraven en een vochtige, meestal kalkhoudende zandlaag aan de oppervlakte komt. Zowel geheel water bevattend (maar ondiep), als droger. In het rivierengebied zowel binnen- als buitendijks. niet buiten het rivierengebied. (zie 62). Ook: kleiput.

2. Ontzanding (ondiep): ondiepe ontgronding in het rivierengebied, zowel geheel water bevattend als droger. Geen ontzandingen buiten het rivierengebied (zie 62, 69).

Begrenzing

Water, oevers, moeras, land binnen de ontgronding.

Verbreiding

Alleen in het gebied der grote rivieren (F).

Vegetatietypering

Ass. 5 Ba 11 : Groenlandietum densae; IIIe, IVe, Ve (++).

Ass. 6 Aa 4 : Eleocharitetum acicularis; Ie, VIe, VIIe (++).

Ass. 16 Ab 10 : Caricetum vulpinae; (Id), (IId), (IIId), (IVd), Vc(+d),(VId), (VIIc) (++).

Ass. 19 Bb 1 : Rorippo-Oenanthetum aquaticae; Ve (+++).

Ass. 27 Ba 3 : Juncetum alpino-articulati; IVc, Ve (++).

Ass. 33 Aa 2 : Salicetum arenario-purpureae; V a+b, VIIb (+)

Opmerkingen

De vegetatietypen vallen in de groepen a, b, c, d en e.

a, b en d komen voor omdat ook drogere putten voorkomen. c hoort hier in principe niet thuis. Zie par. 3.1.2). Zie ook 62.

Zie legenda-eenheid 18.

44 Heg

Structurele eenheid

Struweelvegetatie (b).

Omschrijving

Lijnvormige begroeiing in het landschap, die voornamelijk bestaat uit heesters en soms enige bomen en fungeert als perceelsscheiding. Er komen elementen van houtwallen (35) in voor. Op de top. krt. aangegeven met de legenda-eenheid 'heggen of smalle houtranden'. De 'tuinwallen' op Texel dienen tot grasland gerekend te worden.

Begrenzing

In het veld vaststellen.

Vegetatietypering

Ass. 17 Ab 1 : Alliario-Chaerophylletum temuli; IId, IIId, VIIc (++).

Ass. 17 Ac 1 : Agropyro repentis-Aegopodietum podagrariae; Id, IId, IIId (++).

Ass. 34 Aa 1 : Carpino-Prunetum spinosae; IIb, IIIb (++).

Ass. 34 Aa 2 : Sambuco-Prunetum spinosae; IIb, IIIb (++).

Ass. 34 Bb : Lonicero-Rubion sylvatici; Ib, IIIb (++).

Opmerkingen

De vegetatietypen vallen in de struct. eenheden b, c en d.
c komt voor omdat zoomvegetaties voorkomen; d omdat sterk anthropogeen beïnvloede vegetaties voorkomen.

Zie vooral ook 35.
Zie legenda-eenheid 8, 9, 10 en 17.

45 Zuiderzeewaard

Structurele eenheid

Halfnatuurlijke landvegetatie (c).

Omschrijving

Buitendijkse, beweide graslanden, in de voormalige Zuiderzee. Geen polder.

Begrenzing

Aanspoelselgordel tot dijkvoet.

Vegetatietypering

Het betreft hier graslandvegetaties met daarin nog steeds een aantal zoutplanten, zoals Armeria maritima en Triglochin palustris.
Het (nog niet geheel bijgewerkte) verspreidingskaartje van Armeria maritima doet vermoeden dat het hier voornamelijk gaat om buitendijks gelegen termeinen in het Friese deel van het IJsselmeer (= legenda-eenheid m = 19).

Ass. 16 Ab 8: Poa Lolietum; Id, IId, IIId, IVd, Vc + d, VId, (VIIc) (++).
Ass. 25 Ba 3: Lolio-Cynosuretum; Id, IId, IIId, IVd, Vd, VId, VIId (++)

Opmerkingen

Zie ook 20

46 Jong loofbos, 20-50 jaar oud - Jong loofbos met matig ontwikkelde ondergroei

Structurele eenheid

Bosvegetatie (a).

Omschrijving

Loofbos waarvan het bosmilieu ter plaatse niet zeer jong en zoveel mogelijk continu is, maar waarvan de ondergroei nog niet typisch is. De bomen zijn maximaal 50 jaar oud. Oudere populierenbossen vallen hieronder. Geen kapvlakten.

Begrenzing

Perceelsgrens

Synoniem

Populierenaanplant

Vegetatietypering

In dit type zijn meestal nog geen duidelijke associaties te herkennen. Populierenbos kan verwant zijn aan 38 Aa: Alno Padion

Zie: 8 en 31.

Zie legenda-eenheid 10, 11, 12 en 17.

47 Uiterwaardengrasland

Structurele eenheid

Halfnatuurlijk landvegetatie (c).

Omschrijving

Grasland tussen de rivier en de bandijken, met dien verstande dat de aanspoelselgordel, stranden e.d. onder 78 vallen. Ook zomerkade. Geen bandijk (zie 37), geen droog stroomdalgrasland (zie 17).

Begrenzing

Zie boven; in het veld vaststellen.

Verbreiding

Alleen in F. Zie voor zomerkade met Mesobromion ook RIN-archief onder "rivierduinen

Vegetatietypering

Ass. 10 Aa 6 : Eleocharitetum soloniensis; Ve (+).

Ass. 11 Ab 1 : Malachio-Bidentetum fluviatile; IIId, Vd (+).

Ass. 11 Ab 2 : Polygono-brittingeri-Chenopodietum rubri; IIId, Vd (+).

Ass. 16 Ab 1 : Potentillo-Festucetum arundinaceae; (Id), (IId), (IIId), (IVd), Vc(+d), (VId), (VIIc) (++).

Ass. 16 Ab 2 : Rumici-Alopecuretum geniculati; (Id), (IId), (IIId), (IVd), Vc(+d), (VId), (VIIc) (+++).

Ass. 16 Ab 3 : Junco-Menthetum longifoliae; (Id), (IId), (IIId), (IVd), Vc(+d), (VId), (VIIc) (++).

Ass. 16 Ab 9 : Ranunculo-Agrostietum caninae; (Id), (IId), (IIId), (IVd), Vc(+d), (VId), (VIIc) (++).

Ass. 16 Ab 10 : Caricetum vulpinae; (Id), (IId), (IIId), (IVd), Vc(+d), (VId), (VIIc) (+++).

Ass. 25 Ba 1 : Arrhenatheretum elatioris; (Id), (II c+d), III c(+d), (IVd), Vc , (VId), (VIId) (+).

Ass. 25 Ba 2 : Fritillario-Alopecuretum pratensis; (Id), (IIc+d), IIIc(+d), (IVd), Vc(+d), (VId), (VIId) (+).

Ass. 25 Ba 3 : Lolio-Cynosuretum Id, (IIc+d), III(c+)d, IVd, V(c+)d, VId, VIId (+++).

Opmerkingen

De vegetatietypen vallen in de structurele eenheden c, d en e. d Komt voor omdat ook meer anthropogeen beïnvloede graslanden voor kunnen komen. e Hoort hier in principe niet thuis (zie par. 3.1.2.).

Zie ook 17, 37 en 70.

Zie legenda-eenheid 18.

48 Meer, plas - Overig meer en plas

Structurele eenheid

Water- en moerasvegetatie (e).

Omschrijving

Depressie in het landschap welke met niet of langzaam stromend water is opgevuld en door natuurlijke of cultuurlijke oorzaak is ontstaan. Er komt een strook oeverbegroeiing voor; de oevers zijn niet plotseling zeer steil aflopend. Plassen in het laagveengebied vallen hier alleen onder als ze geen deel uitmaken van een laagveenmoerascomplex, maar min of meer geïsoleerd liggen. Wel bijvoorbeeld Friese meren, waterwinbekken, door uitvoering van het Deltaplan en Zuiderzeeplan ontstane meren.

Begrenzing

Water, oevers, moeras.

Vegetatietypering

Ass. 2 Aa 1 : Zosteretum marinae. Zg (+). (Brakke plassen, "de Bol", Texel).
Ass. 5 Aa 1 : Potametum lucentis; IIIe, IVe, Ve (+)
Ass. 5 Ab 1 : Nymphoidetum peltatae; IIIe, IVe, Ve (++)
Ass. 5 Ab 2 : Potameto-Nupharetum; IIIe, Ve (++)
Ass. 5 Ba 1 : Najadetum marinae; IIIe, IVe, Ve (+)
Ass. 5 Ba 8 : Potametum filiformis; IVe, Ve, VIe (+)
Ass. 5 Bb 1 : Hydrocharito-Stratiotetum; IIIe, IVe, Ve (+++)
5 Bb 2 : Sociatie van Utricularia vulgaris; IIIe, IVe, Ve (+++)
Ass. 5 Bc 1 : Callitricho-Hottonietum; IIIe, IVe, Ve (+++)
17 Bb 5 : Gemeenschap van Lepidium-latifolium; struct. eenheid niet genoemd, voorkeur heeft IIIc, VIIc, Zg (++)
17B app. ass. 1: Soncho-Epilobietum hirsuti, struct. eenheid niet genoemd. Voorkeur IIIc + d, IVc + d, Vc + d (+++)
app. 2 : Gemeenschap van Euphorbia palustris; struct. eenheid niet genoemd. Voorkeur IIIc + d, IVc + d, Vc + d (+++)
17B app. 3 : Sociatie van Epilobium hirsutum; struct. eenheid niet genoemd. Voorkeur heeft IIIc + d, IVc + d, Vc + d (+)
Ass. 19 Ba 1 : Scirpetum lacustris; IVe, Ve (++)
Ass. 19 Ba 2 : Thyphetum angustifoliae; IVe, Ve (++)
Ass. 19 Ba 3 : Scirpo-Phragmitetum; IVe, Ve (++)
19 Ba 5 : Gemeenschap van Acorus calamus en Iris pseudacorus; IVe, Ve (++)
19 Ba 7 : Sociatie van Glyceria maxima; IVe, Ve (++)

Ass. 19 Bb 2 : Sparganio-Sagittarietum; Ve (+++)

Ass. 19 Ca 1 : Cladietum marisci; IVe, Ve (+)

Ass. 19 Ca 2 : Caricetum paniculatae; IVe, Ve (+)

Ass. 19 Ca 4 : Caricetum ripariae; IVe, Ve (++)

19 Ca 7 : Sociatie van Phalaris arundinacea; IVe, Ve (+++)

Ass. 25 Ab 1 : Valeriano-Filipenduletum; IIIc, IVe, Ve (+++)

Opmerkingen

De vegetatietypen vallen in de struct. eenheden c, d en e; c en d komen voor omdat ook oevers worden meegerekend.

49 Drasland, natte hooiweide - Drasland en natte hooiweide

Structurele eenheid

Halfnatuurlijke landvegetatie (c).

Omschrijving

Het op de top. krt. als "drasland" aangegeven terrein. Zowel wei- als hooiland. Zoals boezemlanden, vlietlanden, madelanden (in beekdalen).
Dit ecotoop dient niet verward te worden met schraalland (15). Vaak is het lastig een onderscheid tussen 15 en 49 te maken, daar complexen van deze ecotopen voorkomen. De vermelding van schraallanden en blauwgraslanden in Stumpel-Rienks (1974b) moet hierbij een hulpmiddel zijn.

Begrenzing

In het veld vaststellen.

Vegetatietypering

17B App. ass.1 : Soncho-Epilobietum hirsuti. Struct. eenheid niet genoemd. Voorkeur heeft IIIc + d, IVc + d, Vc + d (+++)
Ass. 19 Ba 3 : Scirpo-Phragmitetum; IVe, Ve (+++).
Ass. 19 Ca 5 : Caricetum acuto-vesicariae; IVe, Ve (+++).
Ass. 25 Aa 1 : Crepido-Juncetum acutiflori; IIIc, IVc, Vc (+).
Ass. 25 Aa 2 : Scirpetum sylvatici; IIIc, IVc, Vc (+).
Ass. 25 Aa 3 : Senecioni-Brometum racemosi; IIIc, IVc, Vc (+).
Ass. 25 Aa 4 : Gemeenschap van Hypericum tetrapterum en Lychnis flos-cuculi; IIIc, IVc, Vc (+).
Ass. 25 Aa 5 : Gemeenschap van Ophioglossum vulgatum en Orchis morio; IIIc, IVc, Vc (+).
Ass. 25 Ab 1 : Valeriano-Filipenduletum; IIIc, IVe, Ve (+++).
Ass. 27 Aa 1 : Caricetum curto-echinatae; IVe, (VIIe) (++).
Ass. 27 Ba 1 : Scorpidio-Caricetum diandrae; IVc (++)

Opmerkingen

De vegetatietypen vallen in de struct.eenheden c, d en e.
d komt voor omdat ook meer anthropogene beïnvloeding kan voorkomen.
e komt voor omdat ook enkele water- en moerasvegetaties worden genoemd, maar mag bij enkele typen niet voorkomen (zie par. 3.1.2).

Zie ook 12 (moeras en rietschraalland) en 15.
Zie legenda-eenheid 14, 15, 18 en 24.

50 Ruigte, aanspoelselgordel - Ruigte - Ruigte

Structurele eenheid

Weinig of niet natuurlijke landvegetatie (d).

Omschrijving

Plaats waar de vegetatie bestaat uit ruigtkruiden, dat zijn snel opgroeiende, overjarige, hoog opschietende kruiden, vooral op plaatsen waar organisch materiaal is opgehoopt, gewoonlijk op drassige grond.
Hiertoe wordt ook gerekend plantensluier: deels uit lianen bestaande vegetatie, die zich over en tussen andere begroeiingen doorslingert en daarmee veelal een onontwarbaar geheel vormt.
Vooral op aanspoelselgordels langs plassen en grote rivieren. Niet langs de zee. Geen kap- en brandvlakten. Ook langs wegen, dijken, sloten e.d.

Begrenzing

Vrijwel niet af te grenzen van het substraat waarop en waartussen de ruigtkruiden groeien. In het veld begrenzen.

Nieuwe omschrijving

Aanspoelselgordel vervalt en wordt gerekend tot de diverse water- en moerasvegetaties.

Vegetatietypering (nieuwe omschrijving)

Ass. 17 Aa 1 : Tanaceto-Artemisietum; Id, IId, IIId, Vd, VIId (+)
Ass. 17 Aa 2 : Balloto-Chenopodietum; Id, IId, IIId, Vd, VIId (++)
Ass. 17 Aa 3 : Urtico-Parietarietum; Id, IId, IIId, Vd, VIId (++)
Ass. 17 Ab 1 : Alliario-Chaerophylletum temuli; Id, IId, IIId, Vd, VIId (+++)
Ass. 17 Ac 1 : Agropyro repentis-Aegopodietum podagrariae; Id, IId, IIId (+)
17B app. ass. 1: Soncho-Epilobietum hirsuti; struct. eenheid niet genoemd. Voorkeur heeft IIIc +d, IVc + d Vc + d, (+)
17B app. 2 : Gemeenschap van Euphorbia palustris; struct. eenheid niet genoemd. Voorkeur heeft IIIc + d, IVc + d, Vc + d (+)
Ass. 25 Ab 1 : Valeriano-Filipenduletum; IIIc, IVe, Ve (+)
Ass. 31 Aa 1 : Trifolio (medii)-Agrimonietum; IIc, IIIc (++)

Opmerkingen

De vegetatietypen vallen in de groepen c, d en e; c kan hier ook voorkomen; e lijkt minder op zijn plaats. Zie par. 3.1.2.

51 Poldersloot in weidegebied - Sloot in weidegebied

Structurele eenheid

Water- en moerasvegetatie (e).

Omschrijving

Sloot in een weidegebied, volgens de top. krt. Ook veenweiden. Ook in beekdalen en uiterwaarden. Ook zeer kleine gereguleerde beek (cf.57).

Begrenzing

Water, oevers, moeras.

Synoniem

Sloot.

Vegetatietypering

Ass. 1 Aa 1 : Lemno-spirodeletum; IIIe, IVe, Ve (+). Vooral poldersloot.
Ass. 1 Aa 2 : Wolffio-Lemnetum gibbae; IIIe, IVe, Ve (+)
Ass. 1 Aa 3 : Lemno-Azolletum filiculoidis; IIIe, IVe, Ve (++)
Ass. 1 Aa 4 : Azolletum carolinianae; IIIe, IVe, Ve (+). Vooral poldersloot.
Ass. 1 Aa 5 : Riccietum fluitantis; IIIe, IVe, Ve (++)
1 Aa 6 : Sociatie van Lemna minor ; IIIe, IVe, Ve (++).
Verbond 3 Aa : Ruppion maritimae; Zg. (++). Brak.
Orde 4 A : Charetalia; IIIe, IVe, Ve (+++)
Ass. 5 Aa 2 : Potametum pectinato-perfoliati; IIIe, Ve (+++)
Ass. 5 Ab 1 : Nymphoidetum peltatae; IIIe, IVe, Ve (+++)
Ass. 5 Ab 2 : Potameto-Nupharetum; IIIe, Ve (+++)
Ass. 5 Ba 1 : Najadetum marinae; IIIe, IVe, Ve (+++)
Ass. 5 Ba 2 : Ceratophylletum submersi; IIIe, IVe, Ve (+)
Ass. 5 Ba 3 : Ceratophylletum demersi; IIIe, IVe, Ve (+++)
Ass. 5 Bb 1 : Hydrocharito-Stratiotetum; IIIe, IVe, Ve (++)
Ass. 5 Bb 2 : Sociatie van Utricularia vulgaris; IIIe, IVe, Ve (++)
Ass. 5 Bc 1 : Callitricho-Hottonietum; IIIe, IVe, Ve (+++)
Ass. 5 Bc 2 : Ranunculetum baudotii; IIIe, Ve (+)
Ass. 11 Aa 1 : Polygono-Bidentetum; Ie, IIId, IVe, Ve, VId (+++)
Ass. 16 Ab 3 : Junco-Menthetum longifoliae; (Id), (IId), (IIId), (IVd), V(d +) c (VId), (VIIc) (+++)
Ass. 16 Ab 4 : Potentillo-Menthetum rotundifoliae; (Id), (IId), (IIId), (IVd), V(d +) c, (VId), (VII) (+++)
Ass. 17 Ac 1 : Agropyro repentis -Aegopodietum podagrariae; Id, IId, IIId (+++)
17B app. ass. 1: Soncho-Epilobietum hirsuti; struc. eenheid niet genoemd. Voorkeur heeft IIIc + d, IVc + d, Vc + d (+++)

17B app. 2 : Gemeenschap van Euphorbia palustris; struct. eenheid niet genoemd. Voorkeur heeft IIIc + d, IVc + d, Vc + d

Ass. 19 Aa 3 : Eleocharito-Hippuridetum; IIIe, IVe, Ve (+)

19 Ba 6 : Sociatie van Equisetum fluviatile; IVe, Ve (++)

19 Ba 7 : Sociatie van Glyceria maxima; IVe, Ve (+++)

Ass. 19 Ba 9 : Scirpetum maritimi; IVe, Ve (++)

Ass. 19 Bb 2 : Sparganio-Sagittarietum; Ve (++)

Ass. 19 Ca 2 : Subass. b: Caricetum paniculatae; IVe, Ve (+++)

Ass. 19 Ca 5 : Caricetum acuto-vesicariae ; IVe, Ve (+++)

19 Ca 7 : Sociatie van Phalaris arundinacea; IVe, Ve (+++)

25 Aa 4 : Gemeenschap van Hypricum tetrapterum en Lychnis flos-cuculi. Groep: IIIc, IVc, Vc (+++)

Ass. 25 Ab 1 : Subass. f : Valeriano-Filipenduletum; IIIc, IVe. Ve (+)

Opmerkingen

De vegetatietypen vallen in de struct. eenheden c, d en e; c en d komen voor omdat oevers worden meegerekend.

Zie ook 60.

Zie legenda-eenheid 34.

52 Veenwijk

Structurele eenheid

Water- en moerasvegetatie (e)

Omschrijving

Zijkanaal van het hoofddiep in een hoogveengebied, gegraven voor de afvoer van turf. Op de top. krt. aangegeven met de naam "wijk" en veelal een nummer.

Begrenzing

Water, oevers, moeras.

Verbreiding

Vooral in Drenthe en De Peel , ook in Groningen, Friesland en Overijssel.

Vegetatietypering

Ass. 5 Bb 1 : Hydrocharito-Stratiotetum; IIIe, IVe, Ve (+++) (vermoedelijk)
5 Bb 2 : Sociatie van Utricularia vulgaris; IIIe, IVe, Ve (+++) (vermoedelijk)
Ass. 5 Bc 1 : Callitricho-Hottonietum; IIIe, IVe, Ve (+++) (vermoedelijk)
Ass. 19 Bb 2 : Sparganio-Sagittarietum; Ve (++)
Ass. 25 Ab 1 : Valeriano-Filipenduletum; IIIc, IVe, Ve (+++)
27 app. ass. 1: Scorpidio-Utricularietum; IVe, VIe (++) (misschien)

Opmerkingen

De vegetatietypen vallen in de struc. eenheden c en e, c komt voor omdat oevers worden meegerekend.

Zie ook 51, 60 en 61.

53 Landaanwinningsslik, -kwelder

Structurele eenheid

Gemeenschappen van zilte gronden, allen nagenoeg tot geheel natuurlijk (c).

Omschrijving

Slik of wad of kwelder, schor, gors waar kunstmatig onder bevordering van slibafzetting, nieuw land wordt verkregen. Op de top.kaart herkenbaar aan ruitvormig geulenpatroon.
Waarschijnlijk altijd beweid (zodra mogelijk).
Landaanwinningsgorzen komen niet (meer) voor.

Begrenzing

Gemiddelde laagwaterlijn tot dijkvoet.

Vegetatietypering

Aparte typen niet bekend, maar komt grotendeels overeen met 4 en 20.

54 Lauwerszeetype-kwelder

Structurele eenheid

Gemeenschappen van zilte gronden, allen nagenoeg tot geheel natuurlijk (c).

Omschrijving

Wad met zandplaten, kwelder en eventueel landaanwinningsslik en -kwelder in het nu verzoetende Lauwersmeer. Een vegetatie vertonend die een successie doormaakt van zout naar zoet.

Begrenzing

In het veld vaststellen.

Vegetatietypering

Nog niet beschreven; er is echter onderzoek gaande en voor een deel gepubliceerd.

Zie 3, 4, 19, 20.

55 Boerderij terp

Structurele eenheid

Weinig of niet natuurlijke landvegetatie (d).

Omschrijving

Woonheuvel in het zeekleigebied en in het rivierkleigebied.

Met of zonder bebouwing, ook met heel dorp.

Begrenzing

In het veld vaststellen.

Vegetatietypering

Onbekend. Meestal sterk anthropogene invloed; veelal grasland.
Zie 70 en 73-77.

56 Zandafgraving (droog) - Droge zand- of grindgroeve

Structurele eenheid

Weinig of niet natuurlijke landvegetatie (d).

Omschrijving

Zand- of grindgroeve, nooit of niet permanent water bevattend. Op de top. krt. als geel vlak met "steile kanten" of als "terreininzinking" weergegeven.
Niet bebost, niet bebouwd, niet als akker in gebruik.
Komt ten dele overeen met ruderaal terrein (63).

Begrenzing

Steilkanten en bodem van de groeve.

Vegetatietypering

Ass. 10 Aa 2 : Spergulario-Illecebretum; Ic, VIIc (+++).
Ass. 16 Aa 3 : Juncetum tenuis; Id, (IId), (IIId), (IVd), (Vd), VIId (+++).
Ass. 20 Aa 1 : Spergulo-Corynephoretum. Ic (+++).

Ass. 33 Aa 2 : Salicetum arenario-purpureae; Va + b , VIIb (+).

Opmerkingen

De vegetatietypen komen voor in de struct. eenheden b, c en d.
b komt voor omdat struweelvegetaties kunnen voorkomen, c omdat halfnatuurlijke vegetaties voorkomen.

Zie ook 63.

57 Gekanaliseerde beek - Vergraven, gereguleerde waterloop met zwak stromend of stilstaand water

Structurele eenheid

Water- en moerasvegetatie (e).

Omschrijving

Gereguleerde beek of oude wetering (recent 'verbeterd' of 'genormaliseerd'). Bedding en oevers zijn genormaliseerd en vaak bekleed met beton, stenen, kunststof. Eventueel zijn schouwpaden, dammen, stuwen en zandvangen aanwezig. Water is van slechte kwaliteit. Zeer kleine gereguleerde beek, op de top. krt. niet als zodanig herkenbaar, valt onder sloot (zie 51 en 60).

Begrenzing

Water, oevers.

Synoniem

Gereguleerde beek.

Vegetatietypering

Ass. 5 Aa 2 : Potametum pectinato-perfoliati; IIIe, Ve (+).
Ass. 5 Ab 1 : Nymphoidetum peltatae; IIIe, IVe, Ve (++).
Ass. 5 Ab 2 : Potameto-Nupharetum; IIIe, Ve (++).
Ass. 5 Bc 1 : Callitricho-Hottonietum; IIIe, IVe, Ve (++).
Ass. 6 Aa 4 : Eleocharitetum acicularis; Ie, VIe, (VIIe) (+++).
Ass. 11 Aa 1 : Polygono-Bidentetum; Ie, IIId, IVe, Ve, VId (+++).
Ass. 11 Aa 3 : Leersio-Bidentetum; Ie, IIId, IVe, Ve, VId (++).
Ass. 16 Ab 1 : Potentillo-Festucetum arundinaceae; (Id), (IId), (IIId), (IVd), V(d +) c, (VId), (VIIc) (+++).
Ass.1 : Soncho-Epilobietum hirsuti; struct.eenheid niet genoemd. Voorkeur heeft IIIc+d, IVc+d, Vc+d (+++).
Ass. 19 Aa 4 : Scrophulario-glycerietum plicatae; IIIe, IVe, Ve (+).
19 Ba 7 : Sociatie van glyceria maxima; IVe, Ve (+++).
Ass. 19 Bb 2 : Sparganio-Sagittarietum; Ve (++).
Ass. 25 Ab 1 Subass.f: Valeriano-Filipenduletum; IIIc, IVe, Ve (+++).

Opmerkingen

De vegetatietypen vallen in de struct.eenheden c, d en e. c en d komen voor omdat oevers worden meegerekend.

Zie ook 61.

58 Jong naaldbos, 20-50 jaar oud - Jong naaldbos met niet of matig ontwikkelde ondergroei

Structurele eenheid

Bosvegetatie (a)

Omschrijving

Naaldbos waarvan het bosmilieu ter plaatse niet zeer jong en zoveel mogelijk continu is, maar waarvan de ondergroei nog ontbreekt of nog niet typisch is. De bomen zijn maximaal 50 jaar oud en staan vaak in dicht plantverband. Geen kapvlakten.

Begrenzing

Perceelsgrens

Vegetatietypering

In dit type zijn associaties soms moeilijk herkenbaar.
De verwantschap met de volgende associaties is echter wel vaak te zien.
Ass. 36 Aa 1: Leucobryo-Pinetum. Ib (+).
Ass. 37 Aa 1: Querco roboris-Betuletum. Ia, VIIa (++).
Ass. 37 Aa 2 : Fago-Quercetum. Ia, VIIa (++).

Opmerkingen

Zie 36.

59 Essen, bouwland met akkeronkruidgemeenschappen - Bouwland

Structurele eenheid

Weinig of niet natuurlijke landvegetatie (d).

Omschrijving

Akker, op de top. krt. aangegeven met de legenda-eenheid "bouwland of andere cultuurgrond".

Begrenzing

Perceelsgrens

Synoniem

Bouwland; akker.

Vegetatietypering

Ass. 10 Aa 4 : Centunculo-Anthocerotetum punctati; Ic, VIIc (+).
Ass. 10 Aa 7 : Myosuretum minimi; Ic, VIIc (+).
Ass. 11 Aa 1 : Polygono-Bidentetum; Ie, IIId, IVe, Ve, VId (+++).
Ass. 12 Aa 1 : Chrysanthemo-Sperguletum; Id, (IId), IIId, VIId (+).
Ass. 12 Aa 2 : Mercuriali-Fumarietum; Id, IId, IIId, VIId (+).
Ass. 12 Aa 3 : Veronico-Lamietum hybridi; (Id), IId, IIId, (VIId) (+).
Ass. 12 Aa 4 : Oxalido-Chenopodietum polyspermi subatlanticum; Id, IId, IIId, VIId, (+).
Ass. 12 Aa 5 : Echinochloo-Setarietum; Id, (IId),(IIId) (+).
Ass. 12 Ba 8 : Agropyro-Convolvuletum arvensis; Id, IIId, (Vd), VIId (+++).
Ass. 13 Aa 1 : Teesdalio nudicaulis-Arnoseridetum minimae; Id (+).
Ass. 13 Ab 1 : Papaveretum argemones; Id, IId, IIId (++).
Ass. 13 Ab 2 : Specularietum speculi-veneris; (Id), IId, IIId (+).
Ass. 13 Ba 1 : Linarietum spuriae; IId (+).
Ass. 13 Ba 2 : Papaveri-Melandrietum noctiflori; IId (+).

Opmerkingen

De vegetatietypen vallen in de struct. eenheden c, d en e.
c komt voor omdat min of meer halfnatuurlijke vegetaties kunnen voorkomen op of langs akkers; e omdat moerasvegetaties op zeer vochtige akkers en aan akkerranden voorkomen.
Zie legenda-eenheid 2, 3, 5, 7, 8, 10, 11 en 20-24.

60 Sloot in akkergebied

Structurele eenheid

Water- en moerasvegetatie (e)

Omschrijving

Sloot in een akkergebied (volgens de top. krt.) In holoceen en pleistoceen. Ook zeer kleine gereguleerde beek (cf. 57).

Begrenzing

Water, oevers, moeras

Synoniem

Sloot

Vegetatietypering

Ass. 1 Aa 5 : Riccietum fluitantis; IIIe, IVe, Ve (+++).
1 Aa 6 : Sociatie van Lemna minor; IIIe, IVe, Ve (++)
Ass. 5 Ba 3 : Ceratophylletum demersi; IIIe, IVe, Ve (+++)
Ass. 5 Bb 1 : Hydrocharito-Stratiotetum IIIe, IVe, Ve (+++)
5 Bb 2 : Sociatie van Utricularia vulgaris IIIe, IVe, Ve (+++)
Ass. 5 Bc 1 : Callitricho-Hottonietum; IIIe, IVe, Ve (++)
Ass. 11 Aa 1 : Polygono-Bidentetum; Ie, IIId, IVe, Ve, VId (++)
Ass. 17 Ac 1 : Agropyro repentis-Aegopodietum podagrariae; Id, IId, IIId (+++)
17B App. 1 ass. 1 : Soncho-Epilobietum hirsuti. Struct. eenheid niet genoemd. voorkeur heeft III c+d, IVc+d, Vc+d (+++).
17B App. 1 2 : Gemeenschap van Euphorbia palustris; struct. eenheid niet genoemd. Voorkeur heeft IIIc+d, IVc+d, Vc+d (+++).
Ass. 19 Aa 1 : Sparganio-Glycerietum fluitans; IIIe , IVe, Ve (++)
Ass. 19 Ca 2 : Caricetum paniculatae; IVe, Ve (+++)

Opmerkingen

De vegetatietypen vallen in de struc. eenheden c, d en e; c en d komen voor omdat oevers worden meegerekend.

Zie ook 51.

61 Vaart - Grotere gegraven watergang

72 Kanaal

Structurele eenheid

Water- en moerasvegetatie (e)

Omschrijving

Gegraven watergang met al dan niet ondiepe oevers en met geen tot veel scheepvaart. Niet stromend. Water- en oeverbegroeiing zijn daar o.a. van afhankelijk. Bredere watergangen, op de top. krt. met twee donkerblauwe, door lichtblauw gescheiden lijnen aangegeven, zonder stroomrichtingpijl. Veel voorkomende namen op de top. krt.: kanaal, (trek-)vaart, diep, boezem, tocht, wetering. Ook gekanaliseerde rivieren.
Boezem is apart herkenbaar.

Begrenzing

Water, oevers, moeras.

Vegetatietypering

Ass. 5 Aa 2 : Potametum pectinato-perfoliati; IIIe, Ve (+)
Ass. 5 Ab 1 : Nymphoidetum peltatae; IIIe, IVe, Ve (++)
Ass. 5 Ab 2 : Potameto-Nupharetum; IIIe, Ve (+++)
Ass. 5 Ba 1 : Najadetum marinae; IIIe, IVe, Ve (+++)
Ass. 5 Bb 1 : Hydrocharito-Stratiotetum; IIIe, IVe, Ve (+++)
5 Bb 2 : Sociatie van Utricularia vulgaris; IIIe, IVe, Ve (+)
Ass. 6 Aa 4 : Eleocharitetum acicularis; Ie, VIe, (VIIe) (+++)
Ass. 11 Aa 3 : Leersio-Bidentetum; Ie, IIId, IVe, Ve, VId (++)
Ass. 11 Ab 1 : Malachio-Bidentetum fluviatile; IIId, Vd (+++)(vermoedelijk)
Ass. 16 Ab 1 : Potentillo-Festucetum arundinaceae; (Id), (IId), (IIId),(IVd), V(d +)c, (VId),(VIIc) (+++)
Ass. 16 Ab 2 : Rumici-Alopecuretum geniculati; (Id), (IId), (IIId), (IVd), V(d +)c, (VId),(VIIc) (+++)
17 B App. ass. 1: Soncho-Epilobietum hirsuti. Struct. eenheid niet genoemd. Voorkeur heeft III c + d, IVc + d, Vc + d (+++)
17 B App. 2 : Gemeenschap van Euphorbia palustris. Struct. eenheid niet genoemd. Voorkeur heeft III c + d, IVc + d, Vc +d (+++)
Ass. 17 Ac 1 : Agropyro repentis-Aegopodietum podagrariae. Id, IId, IIId (+++)
Ass. 19 Ba 1 : Scripetum lacustris; IVe, Ve (++)
Ass. 19 Ba 2 : Thyphetum angustifoliae; IVe, Ve (++)
Ass. 19 Ba 3 : Scirpo-Phragmitetum; IVe, Ve (++)
19 Ba 5 : Gemeenschap van Acorus calamus en Iris pseudacorus; IVe, Ve (+)

19 Ba 7 : Sociatie van Glyceria maxima; IVe, Ve (++)

Ass. 19 Ba 9 : Scirpetum maritimi; IVe, Ve (++)

Ass. 19 Bb 2 : Sparganio-Sagittarietum; Ve (++)

Ass. 19 Ca 2 subass. 2 : Caricetum paniculatae; IVe, Ve (+)

Ass. 19 Ca 4 : Caricetum ripariae; IVe, Ve (+)

19 Ca 7 : Sociatie van Phalaris arundinacea; IVe, Ve (+)

Ass. 25 Ab 1 : Valeriano-Filipenduletum; IIIc, IVe, Ve (++)

Opmerkingen

De vegetatietypen vallen in de struct. eenheden c, d en e, c en d komen voor omdat oevers worden meegerekend.

62 Gegraven plas - Ondiep, klein, gegraven waterbekken

Structurele eenheid

Water- en moerasvegetatie (e).

Omschrijving

Kleine tot grote diepe gegraven plas langs bijvoorbeeld een autoweg, zonder oeverbegroeiing (moeras) omdat oevers steil aflopen.
Ook gegraven landgoedvijvers. Geen zandgat of grindgat in het rivierengebied (zie 69). Geen visvijvers (zie 69).

Begrenzing

Water, oevers.

Verbreiding

Vooral langs de autosnelwegen, doch ook wel bij industrieterreinen, nieuwbouwwijken en andere plaatsen.

Nieuwe omschrijving

Ondiepe waterpartij, met veelal geleidelijk aflopende oevers, gegraven; voor vele doeleinden in gebruik zoals visvijver, landgoedvijver, spartelvijver, totaal geëutrofieerd vervuild en genivelleerd ven enz.
Diepe gegraven plas vervalt hier en wordt bij 69 ondergebracht. Ook gracht van fort, landhuis enz. Ook infiltratieplas in de duinen. Ook kleiput buiten het rivierengebied.

Nieuwe begrenzing

Water, oevers, moeras.

Vegetatietypering (bij nieuwe omschrijving)

Ass. 5 Ab 1 : Nymphoidetum peltatae; IIIe, IVe, Ve (++).
Ass. 5 Ab 2 : Potameto-Nupharetum; IIIe, Ve (++).
Ass. 5 Ba 1 : Najadetum marinae; IIIe, IVe, Ve (+++).
Ass. 5 Ba 3 : Ceratophylletum demersi; IIIe, IVe, Ve (+++).
Ass. 5 Bc 1 : Callitricho-Hottonietum; IIIe, IVe, Ve (++).
Ass. 6 Aa 4 : Eleocharitetum acicularis; IIIe, IVe, Ve (++).
Ass. 6 Aa 5 : Rananculo-Juncetum bulbosi; Ie, VIe, VIIe (+++).
Ass. 11 Aa 1 : Polygono-Bidentetum; Ie, IIId, IVe, Ve, VId (++).
Ass. 11 Aa 4 : Ludwigietum palustris; Ie, IIId, IVe, Ve, VId (++).
Ass. 16 Ab 10 : Caricetum vulpinae; (Id), (IId), (IIId), (IVd), V(d+)c, (VId), (VIIc) (+++).
16 Ab 11 : Sociatie van Juncus effusus; (Id), (IId), (IIId), (IVd), V(d+)c, VId, (VIIc) (++).
17 B App.Ass.1 : Soncho-Epilobietum hirsuti; niet genoemd. Voorkeur heeft III IIIc+d, IVc+d, Vc+d (+++).

17 B App. 2 : Gemeenschap van Euphorbia palustris, struct.eenheid niet genoemd. Voorkeur heeft IIIc+d, IVc+d, Vc+d (+++).

Ass. 19 Ba 1 : Scirpetum lacustris; IVe, Ve (+++).

Ass. 19 Ba 2 : Thyphetum augustifoliae; IVe, Ve (+++).

Ass. 19 Ba 3 : Scirpo-Phragmitetum; IVe, Ve (+++).

Ass. 19 Ba 4 : Thyphetum latifoliae; IVe, Ve (++).

19 Ba 5 : Gemeenschap van Acoris calamus en Iris pseudacorus; IVe, Ve (++).

19 Ba 7 : Sociatie van Glyceria maxima; IVe, Ve (+++).

Ass. 19 Bb 2 : Sparganio-Sagittarietum; Ve (++).

Opmerkingen

De vegetatietypen vallen in de struct.eenheden c, d en e; c en d komen voor omdat oevers worden meegerekend.

Zie ook 48.

63 Ruderale vegetatie, spoordijk - Ruderaal terrein en spoordijk

Structurele eenheid

Ruderale vegetatie: weinig of niet natuurlijke landvegetatie (d).
Spoordijk: halfnatuurlijke landvegetatie (c).

Omschrijving

Vegetatie die gebonden is aan een milieu dat sterk aan menselijke invloed onderhevig is en een overmaat aan voedingsstoffen bezit, zonder aan de productie dienstbaar te zijn.
Het milieu van een spoordijk heeft veelal een ruderaal karakter, maar is soms ook halfnatuurlijk te noemen.

Begrenzing

Perceelsgrens; in het veld vaststellen.

Verbreiding

Ruderale vegetaties kan men overal aantreffen, zoals in bebouwde kommen (zie 73, 77), industrieterreinen (zie 74, 76), havens (zie 75), droge afgravingen (zie 56).

Vegetatietypering

Ass. 10 Aa 2 : Spergulario-Illecebretum; Ic, VIIc (+++).
Ass. 11 Aa 2 : Ranunculo-Rumicietum maritimi; Ie, IIId, IVe, Ve, VId (+).
Ass. 12 Ba 2 : Bromo-Hordeetum murini; Id, IIId, Vd, VIId (++).
Ass. 12 Ba 3 : Bromo-Corispermetum; Id, IIId, Vd, VIId (+).
12 Ba 4 : Gemeenschap van Sisymbrium altissimum en Brassica nigra; Id, IIId, Vd, VIId (+).
Ass. 12 Ba 6 : Blito-Asperuginetum; (Id), (IIId), (Vd), VIId (++).
Ass. 12 Ba 7 : Sileno-Allietum vinealis; (Id), (IIId), (Vd), VIId (++).
Ass. 12 Ba 8 : Agropyro-Convolvuletum arvensis; Id, IIId, Vd, VIId (+).
Ass. 12 Bb 1 : Coronopo-Matricarietum; Id, IIId, IVd, Vd (+++).
Ass. 12 Bb 2 : Sagino-Bryetum argentei; Id, IIId, IVd, Vd (+++).
Ass. 12 Bc 1 : Medicagini-Toriletum nodosae; IIId (+).
Ass. 12 Bd 1 : Onopordetum acanthii; IIId, VIId (+).
Ass. 12 Bd 2 : Echio-Verbascetum; IIId, VIId (+).
Ass. 12 Bd 3 : Melilotetum albo-officinalis; IIId, VIId (+).
Ass. 12 Bd 4 : Associatie van Carduus nutans en Reseda luteola; IIId, (VIId) (+).
Ass. 16 Aa 4 : Tussilaginetum; Id, IId, IIId, IVd, Vd, VIId (+).
Ass. 17 Aa 1 : Tanaceto-Artemisietum; Id, IId, IIId, Vd, VIId (+).
Ass. 17 Ac 1 : Agropyro repentis-Aegopodietum podagrariae. Id, IId, IIId (+++).

17B App. ass.1 : Soncho-Epilobietum hirsuti. Struct. eenheid niet genoemd, voorkeur heeft III en IV, c en d. (+++).

Ass. 19 Aa 3 : Eleocharito-Hippuridetum; IIIe, IVe, Ve (+++).

Ass. 20 Ba 1 : Ornithopo-Corynephoretum; Ic, IIIc, VIIc (++).

Ass. 20 Ba 3 : Festuco-Thymetum serpylli; Ic, IIIc, VIIc (+++).

Ass. 20 Ba 4 : Agrostietum tenuis; Ic, IIIc, VIIc (+++).

Ass. 20 Bb 2 : Associatie van Euphorbia sequieriana en E. cyparissias; IIIc (+++).

Verbond 34 Ba : Sambuco-Salicion capreae; IIIb (+++).

Verbond 34 Bb : Lonicero-Rubion sylvatici; Ib, IIIb (+++).

Opmerkingen

De vegetatietypen vallen in de struct. eenheden b, c, d en e.
b komt voor omdat struweelvegetaties kunnen optreden; c omdat halfnatuurlijke vegetaties door anthropogene beïnvloeding een ruderaal karakter kunnen krijgen en e omdat ook water- en moerasvegetaties kunnen optreden.
Zie legenda-eenheid 1, 2, 3, 4 en 11.

64 Jonge loof- of naaldhout-aanplant, jonge griend - Jong loof- of naaldhout zonder ondergroei of met ondergroei van ruigt- of ruderale kruiden; jonge griend

Structurele eenheid
Struweelvegetatie (b)

Omschrijving
jonge loof- of naaldhoutaanplant op een kapvlakte of ander perceel van meestal productie-bos. Meestal niet gedund en zeer dicht opeenstaand. Zonder of met ondergroei van voornamelijk ruigt- en ruderale kruiden.
Ook griend met nog niet ontwikkelde stobben, ook jong vloedbos.
Geen ingeplante kapvlakte zoals bedoeld in 8, 31 en 36.

Begrenzing
Perceelsgrens

Synoniem
Griend

Vegetatietypering
In dit type zijn geen associaties herkenbaar.
Zie: 50, 63 en 70.

65 (Hoogstam-)boomgaard - Boomgaard

Structurele eenheid

Weinig of niet natuurlijke landvegetatie (d).

Omschrijving

Boomgaard met of zonder ondergroei, hoogstam of laagstam. Ook oude, min of meer verwaarloosde en verruigde hoogstamboomgaarden (vooral ornithologisch van belang). Geen boomkwekerij (zie 71).
Op de top. krt. als volgt herkenbaar: boomgaard zonder ondergroei of akker-ondergroei, meestal laagstam wordt aangegeven als 'boomgaard'; boomgaard met graslandondergroei, meestal hoogstam, wordt aangegeven d.m.v. stippeling op 'weiland'.

Begrenzing

Meestal mogelijk vlgs. top. krt.

Synoniem

Boomgaard; (laagstam-)boomgaard.

Vegetatietypering: niet bekend.

Zie echter 59, 63, 70.
Zie legenda-eenheid 10.

66 Turfafgraving - Turfafgraving in hoogveengebied

Structurele eenheid

Weinig of niet natuurlijke landvegetatie (d).

Omschrijving

Restant van een ontwaterd en geheel afgegraven hoogveen. Het terrein bestaat uit min of meer kale, venige grond en is (nog) niet in cultuur gebracht. Het is nauwelijks begroeid.

Begrenzing

In het veld bepalen.

Verbreiding

Z.O.-Drenthe; N.W.-Drenthe; N.O.-Overijssel; de Peel?

Nieuwe omschrijving

Idem, maar kan wel begroeid raken met oligotrafente gemeenschappen.

Vegetatietypering (bij nieuwe omschrijving)

Mogelijke ontwikkeling bij niet verdere ontwatering:

Ass. 29 Aa 1 : Lycopodio-Rhynchosporetum albo-fuscae; Ic, VIc, VIIc (++).

Ass. 29 Aa 2 : Ericetum tetralicis; Ic, VIc, VIIc (++).

Ass. 30 Aa 1 : Nardo-Gentianetum pneumonanthes; Ic,(IIc),(IVc),VIIc (++).

Misschien ook:

Ass. 29 Ba 1 : Erico-Sphagnetum magellanici; IVe, VIa (++).

Opmerkingen

Het oorspronkelijk bedoelde ecotoop zou zo goed als kaal zijn en er zijn daarom geen vegetatietypen te onderscheiden.

67 Weg- en erfbeplanting

Structurele eenheid

Struweelvegetatie (b).

Omschrijving

Beplanting langs wegen, erven, boomgaarden, kerkhoven, gebouwen enz. Vaak ook met exoten. Op de top. krt. aangegeven met de legenda-eenheid 'bomen langs weg en sloten'. Geen heggen (44).

Begrenzing

Bomen met eventuele ondergroei.

Vegetatietypering

Niet bekend.

Zie ook 35 en 44

68 Jonge dijk - Dijk (overig)

Structurele eenheid

Weinig of niet natuurlijke landvegetatie (d).

Omschrijving

Dijk welke niet is onder te brengen bij 37, 41, 42 en 63. Bijvoorbeeld op- en afrit van brug, talud van autoweg.

Begrenzing

Dijkvoet tot dijkvoet, incluis wegberm.

Vegetatietypering

Niet bekend.

Zie 63 en 70.

69 Zandgat, grindgat, vijver - zand-en grindgat

Structurele eenheid

Water- en moerasvegetatie (e).

Omschrijving

Zand- en grindgat in een uiterwaard of in de directe nabijheid daarvan gelegen, diep met steil aflopende oevers. Ook ondiepe, onduidelijke waterpartij, zoals visvijvers. Geen landgoed-vijver (zie 62). Geen gegraven plas zoals in 62.

Begrenzing

Water, oever.

Nieuwe omschrijving

Diepe, waterbevattende ontgronding met steil aflopende oevers.

Vegetatietypering (bij nieuwe omschrijving)

17 B app. ass. 1: Soncho-Epilobietum hirsuti; struct. eenheid niet genoemd. Voorkeur heeft IIIc + d, IVc + d, Vc + d (+++)

Ass. 19 Ba 1 : Scirpetum lacustris; IVe, Ve (+++)

19 Ba 5 : Gemeenschap van Acorus calamus en Iris pseudocorus; IVe, Ve (+++)

Opmerkingen

De vegetatietypen vallen in de struct. eenheden c, d en e; c en d komen voor omdat oevers worden meegerekend.

70 Cultuurgrasland

Structurele eenheid

Weinig of niet natuurlijke landvegetatie (d).

Omschrijving

Grasland dat zeer intensief beheerd wordt, d.w.z. een hoge veebezetting en/of veel mest per opp. eenheid en/of (als hooiland) minstens 2x,soms 3x gemaaid. Vaak afwisseling in gebruik van hooi- en weiland; vaak scheuren en opnieuw inzaaien van grasland.

Begrenzing

Perceelsgrens; in het veld vaststellen.

Synoniem

Cultuurland; cultuurweide.

Vegetatietypering

1. minder intensief beheerd grasland.

Ass. 16 Aa 1 : Lolio-Plantaginetum; Id, IId, IIId, IVd, Vd, VIId, (+++).

Ass. 25 Ba 1 : Arrhenatheretum elatioris; (Id), IIc(+d), IIIc(+d), (IVd), Vc, (VId), (VIId) (++).

Ass. 25 Ba 3 : Lolio-Cynosuretum; Id, IId, IIId, IVd, Vd, VId, VIId (++)

2. intensief beheerd grasland

Ass. 12 Bb 1 : Coronopo-Matricarietum; Id, IIId, IVd, Vd (+++).

Ass. 16 Ab 2 : Rumici-Alopecuretum geniculati; (Id), (IId), (IIId), (IVd), Vc + (d), (VId), (VIIc) (+++)

Ass. 16 Ab 8 : Poo-Lolietum; Id, IId, IIId, IVd, V c+ d, VId, (VIIc) (++).

1 en 2.

Ass. 11 Aa 1 : Polygono-Bidentetum; Ie, IIId, IVe, Ve, VId (+++).

Opmerkingen

De vegetatietypen vallen in de structurele eenheden c, d en e.
c komt voor omdat ook wat minder intensief beheerde cultuurgraslanden zijn meegerekend. e komt voor als invloed van oeververvegetatie in het grasland.

Zie legenda-eenheid 2, 5, 7, 8, 10, 14, 15, 20, 21 en 23.

71 Tuinbouwperceel

Structurele eenheid

Weinig of niet natuurlijke landvegetatie (d).

Omschrijving

Tuinbouwperceel, op de top. krt. aangegeven met de legenda-eenheden 'boomkwekerij' en 'kassen of warenhuizen'.

Begrenzing

Perceelsgrens

Synoniem

Tuinbouwgebied

Vegetatietypering

Ass. 12 Aa 4 : Oxalido-Chenopodietum polyspermi subatlanticum; Id, IId, IIId, VIId (+).

Zie verder bij 59.

73 Bebouwde kom (vervallen)

Structurele eenheid

Weinig of niet natuurlijke landvegetatie (d).

Omschrijving

Bebouwde kom van een dorp dat op de kaart 1 : 200.000 van het LM-rapport niet in een grijs vlak valt. Geen nieuwbouwwijk, geen industrieterrein, geen vrijstaande bebouwing.

NB: Dit ecotoop is onderscheiden omdat men veronderstelde dat kleine dorpskernen veel afwisseling in grondgebruik en begroeiing vertonen, waardoor ze vooral voor de avifauna van belang zouden zijn. Ze werden niet apart geïnventariseerd, zodat niet bekend is welke van de andere onderscheiden ecotopen er in voor kunnen komen. Zie ook par. 3.3.

Begrenzing

Volgens de top. krt.; in het veld vaststellen.

Synoniem

Bebouwde kom (dorp).

Nieuwe omschrijving

Geen; laten vervallen en onderbrengen bij nieuw ecotoop: stedelijk- en industriegebied (73, 74, 75, 76 en 77), dat is samengesteld uit de ecotopen bebouwde kom (73), industrieterrein (74), havens (75), gebied met zware industrie (76) en nieuwe stadswijk (77).

Dit nieuwe ecotoop is in feite de legenda-eenheid 'stedelijk gebied en industriegebied' van de kaarten 1 : 200.000 van het LM-rapport, uitgebreid met bebouwde kom (73) en industrieterrein (74).

74 Industrieterrein (vervallen)

Structurele eenheid

Weinig of niet natuurlijke landvegetatie (d).

Omschrijving

Op de top. kaart duidelijk te herkennen industrieterrein (veelal is dit vermeld of komt de afkorting 'Fabr' voor). Soms kan een interessante ruderaalflora voorkomen.

Valt niet in een grijs vlak op de 1 : 200.000 kaart. Zie ook par 3.3.

Begrenzing

Volgens de top. kaart.

Nieuwe omschrijving

Geen; laten vervallen en onderbrengen bij nieuw ecotoop 'stedelijk- en industriegebied' (73-77).

Zie ook bij 73.

75 Havens (vervallen)

Structurele eenheid

Ondergebracht bij de legenda-eenheid 'stedelijk-gebied' (voorkeur heeft struct.eenheid d).

Omschrijving

Haven met haventerrein. Valt in een grijs vlak op de 1 : 200.000 kaart. Geen andere havens. Zie ook par. 3.3.

Begrenzing

In het veld.

Nieuwe omschrijving

Geen; laten vervallen en onderbrengen bij nieuw ecotoop 'stedelijk- en industriegebied' (73-77).

Zie ook bij 73.

76 Gebied met zware industrie (vervallen)

Structurele eenheid

Ondergebracht bij de legenda eenheid 'stedelijk gebied' (voorkeur voor structurele eenheid d).

Omschrijving

Terreinen met zware industrie, tientallen tot honderden ha'n groot.
Valt in een grijs vlak op de 1 : 200.000 kaart. Zie ook par. 3.3.

Begrenzing

In het veld.

Nieuwe omschrijving

Geen; laten vervallen en onderbrengen bij nieuw ecotoop 'stedelijk- en industriegebied' (73-77).

Zie ook bij 73.

77 Nieuwe stadswijk (vervallen)

Structurele eenheid

Ondergebracht bij de legenda eenheid 'stedelijk gebied' (voorkeur voor struct. eenheid heeft d).

Omschrijving

Op de top. krt. duidelijk te herkennen nieuwe stads- of dorpsuitbreiding met nog weinig begroeiing van met name bomen en struiken. Veelal gebouwd op opgespoten zand. Valt niet in een grijs vlak op de 1 : 200.000 kaart. Zie ook par. 3.3.

Begrenzing

Volgens de top. kaart.

Nieuwe omschrijving

Geen; laten vervallen en onderbrengen bij nieuw ecotoop 'stedelijk- en industriegebied' (73-77).

Zie ook bij 73.

78 Rivier (nieuw)

Structurele eenheid

Water- en moerasvegetatie (e).

Omschrijving

De grote rivieren, op de kaarten 1 : 200.000 ongekleurd. De kleinere, gekanaliseerde rivieren. Ook rivieren die nu het karakter van een kanaal of een wetering hebben. Zie ook par. 3.3.

Begrenzing

Water, (zand-)banken, oevers, stranden, kribben, aanspoelselgordels, moeras tot waar het (uiterwaard -)grasland begint.

Vegetatietypering

Ass. 5 Aa 2 : Potametum pectinato-Perfoliati; IIIe, Ve (+)
Ass. 5 Ab 2 : Potameto-Nupharetum; IIIe, Ve (+++) vermoedelijk
Ass. 5 Ab 3 : Potametum nodosi; IIIe, Ve (+)
Ass. 5 Ba 11 : Groenlandietum densae; IIIe, IVe, Ve (+)
Ass. 5 Bc 3 : Ranunculetum fluitantis; IIIe, Ve (+)
Ass. 6 Aa 4 : Eleocharitetum acicularis; Ie, VIe (VIIe) (+++)
Ass. 10 Aa 6 : Eleocharitetum soloniensis; Ve, (+)
Ass. 11 Ab 1 : Malachio-Bidentetum fluviatile; IIId, Vd (+)
Ass. 11 Ab 2 : Polygono brittingeri-Chenopodietum rubri; IIId, Vd (+)
Ass. 12 Ba 3 : Bromo-Corispermetum; Id, IIId, Vd (VIId) (+++)
Ass. 16 Ab 1 : Potentillo-Festucetum arundinaceae; (Id), (IId), (IIId), (IVd), V(d +)c, (VId), (VIIc) (+++)
Ass. 16 Ab 2 : Rumici-Alopecuretum geniculati; (Id), (IId), (IIId), (IVd), V(d +)c, (VId), (VIIc) (++)
16 Ab 6 : Gemeenschap van Agrostis stolonifera subvar. salina en Trifolium fragiferum; (Id), (IId), (IIId), (IVd), V(d +)c, (VId), (VIIc) (+++)
Ass. 16 Ab 9 : Ranunculo-Agrostietum caninae; (Id), (IId), (IIId), (IVd), V(d +)c, (VId), (VIIc) (+++)
Ass. 17 Aa 1 : Tanaceto-Artemisietum; Id, IId, IIId, Vd, (VIId) (+++)
Ass. 17 Ac 1 : Agropyro repentis-Aegopodietum podagrariae; Id, IId, IIId (+++)
Verbond 17 Ba : Senecionion fluviatilis; Vc (+)
Ass. 25 Ab 1 : Valeriano-Filipenduletum; IIIc, IVe, Ve (+++)

Opmerkingen

De vegetatietypen vallen in de struct. eenheden c, d en e; c en d komen voor omdat oevers worden meegerekend.

Zie legenda-eenheid 18.

79 Voormalige beekloop (nieuw)

Structurele eenheid

Water- en moerasvegetatie (e).

Omschrijving

Afgesloten beekarm ('dode arm'). Soms op de top.krt. herkenbaar.

Begrenzing

Water, oevers, moeras. In het veld vaststellen.

Vegetatietypering

19 Ba 7 : Sociatie van Glyceria maxima; IVe, Ve (++)

Ass. 19 Ca 3 : Caricetum hudsonii; IVe, Ve (++).

Opmerkingen

Zie ook 26.

80 Jeneverbesstruweel (nieuw)

Structurele eenheid

Struweelvegetatie (b)

Omschrijving

Soortenrijk, weinig gelaagd struweel met sterke mozaïekvorming in kruid- en moslaag en vele kale plekken (naaldenstrooisel). Rijk aan mossen en relatief veel loofbosplanten. Niet op de top.kaart als zodanig herkenbaar.
Zie ook par. 3.1.2.4.
Soms is sprake van een jeneverbesbos.

Begrenzing

In het veld vaststellen.

Verbreiding

Vooral in Overijssel (o.a. langs de Vecht) en in Drenthe (o.a. bij Rolde, Dwingeloo, Westerbork, enz.). Zelden op de Veluwe. Fragmentair in Oost-Friesland. Zie ook Onderzoekteam L.M. (1976) onder 'Stuifzand'.

Vegetatietypering

34 A app. ass. 1 : Squarroso-Juniperetum; Ib, (IIb), (IIIb) (+)
Ass. 36 Aa 2 : Dicrano-Juniperetum; Ib (+)

Zie legenda-eenheid 1, 2, 3, 4 en 24.

73, 74, 75, 76, 77 Stedelijk - en industriegebied (nieuw)

Structurele eenheid

Weinig of niet natuurlijke landvegetatie (d).

Omschrijving

Alle dorps-, stads- en industriebebouwing en verder alle terreinen die vallen binnen de legenda eenheid van de 1 : 200.000 kaart: stedelijk- en industriegebied. Geen weg- en erfbeplanting bij vrijstaande bebouwing. Wel overige begroeiing daarbij . Geen ruderaalterreinen buiten bovengenoemde terreinen. Zie ook bij 73, 74, 75, 76 en 77. Zie par. 3.3.

Begrenzing

Volgens de top. krt. en in het veld.

Vegetatietypering

Ass. 7 Aa 1 : Asplenio-Parietarietum jadaica; Mu (+).
Ass. 7 Aa 2 : Asplenio-Cheiranthetum cheiri; Mu (+).
Ass. 7 Aa 3 : Asplenio-Hederetum; Mu (+).
7 Ab 1 : Gemeenschap van Linaria cymbalaria en Asplenium trichomanes Mu (+).
Ass. 7 Ab 2 : Asplenio-Corydaletum luteae; Mu (+).
Ass. 7 Ab 3 : Asplenietum trichomano-rutae-murariae; Mu (+).
Ass. 7 Ab 4 : Filici-Saginetum; Mu (+).
Ass. 11 Ab 3 : Chenopodietum glauco-rubri; IIId, Vd (+).
Ass. 12 Ba 1 : Chenopodio-Urticetum urentis; Id, IIId, Vd, VIId (++).
Ass. 12 Ba 5 : Melandrio-Berteroetum; Id, IIId, Vd, VIId (+).
Ass. 16 Aa 1 : Lolio-Plantaginetum; Id, IId, IIId, IVd, Vd, VIId (++).
Ass. 17 Aa 2 : Balloto-Chenopodietum; Id, IId, IIId, Vd (+++).
Ass. 17 Aa 3 : Urtico-Parietarietum officinalis; (Id), (IId), IIId, (Vd), (VIId), Mu (+).
Ass. 20 Bc 4 : Taraxaco-Galietum maritimi; VIIc (+++).
Ass. 20 Ca 1 : Saxifrago-Poetum compressae; (IIc), Mu (+).

Opmerkingen

De vegetatietypen vallen in de struct. eenheden c, d en Mu.
c komt voor omdat halfnatuurlijke vegetatietypen voorkomen; Mu omdat muren voorkomen.

Zie vooral ook 63, verder 44 en 50.